ЧИТАЛЬНЫЙ ЗАЛ БИБЛИОТЕКИ ... ОКРУЖНОЙ
ЧИТАЛЬНЫЙ ЗАЛ БИБЛИОТЕКИ ... ОКРУЖНОЙ

ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН ЗЛУЧАЙЦЕСЯ! ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ СТРАН, СОЕДИНЯЙТЕСЬ! PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW, ŁĄCZCIE SIĘ!

Адрас рэдакцыі і канторы: Менск, Пляц Волі № 17, 1-шы паверх
ТЭЛ. Сакратара—№ 478; Рэдактара—№ 789; Канторы—№ 244; Сектара прамысловасьці—№ 615

XIII ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

№ 48 (3137). ПЯТНІЦА 27 ЛЮТАГА 1931 ГОДУ

КОШТ НУМАРУ 5 КАП.
Падпісная плата:
На 1 месяц — 90 к.
3 " — 2 р. 70 к.
6 " — 4 р. — к.
1 год — 8 р. — к.

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў Рабочых, Сялянскіх і Чырвонаармейскіх Дэпутатаў і Савету Народных Камісараў Б. С. С. Р.

АБВІНАВАУЧАЕ ЗАКЛЮЧЭНЬНЕ

па справе меншавіцкай контр-рэвалюцыйнай арганізацыі Громана, Шэра, Ікава, Суханава і іншых

Апублікавана абвінаваўчае заключэньне па справе так званага «Саюзнага бюро» ЦК РСДРП (меншавікоў) на 110 старонках.

Ва ўступе абвінаваўчага заключэньня гаворыцца: працэс прампартыі выкрыў перад усім сьветам рэальную небясьпеку інтэрвэнцыі, пад пагрозу якой пастаўлен Саюз ССР і рабочая кляса ўсяго сьвету. Працэс прампартыі выкрыў адначасова сувязь гэтай контр-рэвалюцыйнай арганізацыі з імпэрыялісцкай буржуазіяй у эўрапэйскіх краінах, якая ставіць тыя-ж мэты узброенай інтэрвэнцыі. Выказваўшая клясавыя інтарэсы кулацтва эсэраўска-кулацкая група Чаянава—Кандрацьева (ТКП) была аднэй з такіх арганізацый. Не прэтэндуючы на сацыялістычныя ярлыкі, абедзьве гэтыя контр-рэвалюцыйныя групоўкі: і група Рамзіна і група Чаянава—Кандрацьева ставілі перад сабой задачу аднаўленьня капіталістычнага ладу шляхам узброенага нападу замежных банд на СССР. Тыя-ж мэты ставіла сабе трэцяя контр-рэвалюцыйная арганізацыя—група расійскіх сац.-дэмакратаў—меншавікоў, якой кіраваў так званы «Саюз бюро» ЦК РСДРП (меншавікоў). Гэта складалася з асколкаў ранейшых меншавіцкіх арганізацый і зноў зьвярнуўшыхся да палітычнай дзейнасьці асобных меншавікоў, якая канчаткова оформілася да пачатку 1928 г. Контр-рэвалюцыйная арганізацыя наладзіла старыя сувязі з замежна-эміграцкім меншавіцкім цэнтрам (група Данабрамовіча—Гарві), уступіла ў такі-ж хросты палітычна-арганізаваны і мат'ярыяльны (ў галіне атрыманьня грашовых сродкаў) саюз з прампартыяй, як і група Чаянава, але, у адрозьненьне ад апошняй, працягвала на словах прыкрывацца сац. фразэалёгіяй, працягвала для віду фальшыва адмяжоўвацца ад інтэрвэнтаў.

Плятформай, на якой аб'ядналіся ўсе гэтыя тры контр-рэвалюцыйныя групоўкі, было: а) аднаўленьне капіталістычных адносін у СССР, як агульная ім усім мэта контр-рэвалюцыйнага перавароту; б) стаўка на інтэрвэнцыю як на адзін толькі магчымы і найбольш хутка прыводзячы да мэты шлях да зьвяржэньня савецкай улады; в) шкодніцтва, як асноўны мэтад контр-рэвалюцыйнай работы ўнутры СССР і дэзарганізатарская работа ў арміі; г) атрыманьне матэр'яльных [illegible]

[illegible]

Трэці разьдзел абвінаваўчага заключэньня прысьвечан блёку «Саюзнага бюро» з іншымі контр-рэвалюцыйнымі шкодніцкімі арганізацыямі—так званай «прампартыяй» і эсэраўска-кулацкай групай Кандрацьева (ТКП). Мэтай гэтага блёку было каардынаваньне іх контр-рэвалюцыйнай дзейнасьці, меўшай агульную мэту зьвяржэньня Савецкай улады і ўстанаўленьне пасьпяховага падзелу працы паміж гэтымі трымя контр-рэвалюцыйнымі арганізацыямі.

Чацьверты разьдзел абвінаваўчага заключэньня прысьвечан шкодніцкай рабоце «Саюзнага бюро», якая праводзілася пад кутом дапамогі будучай інтэрвэнцыі ў цэлым радзе ўстаноў, як напрыклад, у Цэнтрасаюзе, дзе шкодніцкая работа меншавіцкай арганізацыі была накіравана:

1. На пераўмяншэньне маючыхся рэсурсаў і магчымасьцяй шляхам складаньня няпраўдзівых разьлікаў;
2. На затрыманьне капітальных работ (па будаўніцтву і рыбнай гаспадарцы);
3. На скажэньне прынцыпаў разьмеркаваньня тавараў;
4. На просты сабатаж у мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў, у разьвіцьці загатовак, у пастаноўцы назіраньня за рухам попыту і рэштак тавараў і г. д.

У Наркамгандлі (Наркамснабе), дзе меншавіцкае шкодніцтва мела на мэце,—расстройства забесьпячэньня рабочых цэнтраў, зрыў хлебазагатовак і г. д. ВСНГ, дзе шкодніцтва меншавіцкай арганізацыі ставіла сваёй мэтай зрыў сацыялістычнага будаўніцтва. У Дзяржаўным банку гэтыя задачы дэзарганізатарскай дзейнасьці «Саюзнага бюро» заключаліся ў расстройстве грашовага звароту і няправільным разьмеркаваньні крэдытаў. У Дзяржпляне, дзе контр-рэвалюцыйная дзейнасьць «Саюзнага бюро» выявілася ў актыўных дзеяньнях па правядзеньні ў кантрольных лічбах і каньюнктурных аглядах варожых генэральнай лініі партыі плянавых пабудоў і загадзя скажоных каньюнктурных ацэнак.

Пяты разьдзел абвінаваўчага заключэньня ўстанаўляе, што контр-рэвалюцыйная дзейнасьць «Саюзнага бюро» фінансавалася з дзьвух крыніц: замежнай дэлегацыі РСДРП (меншавікоў) і «прампартыі». Паказаньні абвінавачваных сьцьвярджаюць, што сродкі так званай замежнай дэлегацыі РСДРП, вызначаныя «Саюзнаму бюро», дасталяліся з субсыдый нямецкай сац.-дэмакратычнай партыі, другога інтэрнацыяналу і парыскага Гандльпраму.

Шосты разьдзел абвінаваўчага заключэньня прысьвечан пытаньню аб замежных сувязях «Саюзнага бюро». Уся работа «Саюзнага бюро» па шкодніцтву і падрыхтоўцы інтэрвэнцыі непасрэдна кіравалася замежным сац.-дэмакратычным цэнтрам. Рашаючае значэньне ў накіраваньні работай «Саюзнага бюро» меў прыезд у Маскву двух членаў замежнага ЦК меншавікоў летам 1928 году Абрамовіча і вясной 1929 году Броўнштэйна. Пры ўдзеле Абрамовіча пад яго кіраўніцтвам «Саюзнае бюро» вызначыла свае прынцыповыя фактычныя ўстаноўкі, якія заключаліся ў нізрынуцьці савецкай улады ў СССР. З гэтай мэтай была прынята тая ўстаноўка на шкодніцтва і падрыхтоўку інтэрвэнцыі, якая па сутнасьці зьяўлялася ўстаноўкай другога інтэрнацыяналу і галоўнейшых сац.-дэмакратычных партый заходняй Эўропы і, у прыватнасьці, кіруючых ор- [illegible]

[illegible]

10. Фін-Енатаеўскі 58 год, сын служачага, ня судзімы, які атрымаў вышэйшую адукацыю, прафэсар палітычнай эканоміі, член РСДРП (бальшавікоў) з 1903 г. па 1915 г. і член РСДРП (меншавікоў) з 1928 г. па 1930 г.

11. Бярлоцкі 41 год, з мяшчан, ня судзімы, які атрымаў ня скончаную вышэйшую адукацыю, былы член кіраўніцтва Дзяржбанку СССР, член РСДРП (меншавікоў) з 1904 г. па 1930 г. (з перарывамі).

12. Ікаў 49 год, з дваран, які атрымаў ня скончаную вышэйшую адукацыю, па прафэсіі літаратар, член РСДРП (меншавікоў) з 1901 г.

13. Тэйтэльбаум 54 гады, з мяшчан, ня судзімы, які атрымаў ня скончаную вышэйшую юрыдычную адукацыю, былы старэйшы дырэктар па стандартызацыі экспартных тавараў Наркампрацы СССР, член РСДРП (бальшавікоў) з 1900 г. па 1907 г. і член РСДРП (меншавікоў) з 1925 г. па 1930 г.

14. Рубін 55 год, прафэсар паліт-эканоміі. Член БУНДА з 1904 г. па 1920 г., член БУНДА і РСДРП (меншавікоў) з 1920 г., член РСДРП (меншавікоў) з 1920 г. па 1930 г. Па абвінавачваньні ў тым, што паставіўшы сабе мэтай нізрынуцьце савецкай улады СССР і аднаўленьня капіталістычных адносін.

1. Стварылі ў пачатку 1928 г. контр-рэвалюцыйную арганізацыю кіруемую «Саюзным бюро» ЦК РСДРП (меншавікоў), аб'яднаўшы пад кіраўніцтвам апошняга роўнамерна ўзьнікшыя раней, або створаныя ў паасобных установах і наркаматах СССР, контр-рэвалюцыйныя меншавіцкія арганізацыі, працягваючы ствараць гэткія і ў далейшым і, кіруючы дзейнасьцю апошніх, накіроўвалі іх да тэй-жа мэты нізрынуцьця савецкае ўлады;

2. Увайшлі, шляхам пасылкі заграніцу паасобных асоб з свайго асяродку, а таксама шляхам дачы даручэньняў іншым асобам, у зносіны з контр-рэвалюцыйнай арганізацыяй меншавікоў сацыял-дэмакратаў за рубяжом—заграпічнай дэлегацыяй ЦК РСДРП, узгаднялі з апошнімі сваю дзейнасьць, атрымлівалі ад іх пісьмовыя кіруючыя ўказаньні і грашовую дапамогу і ўдзельнічалі ў супольных паседжаньнях з прыяжджаўшымі з-за мяжы з контр-рэвалюцыйнай мэтаю членамі гэтай пагранічнай дэлегацыі Абрамовічам і членам ЦК меншавікоў Броўн- [illegible]

[illegible]

шавікоў сац.-дэмакратаў, падтрымліваў з імі сыстэматычную пісьмовую сувязь, атрымліваючы ад іх і разьмяркоўваючы грашовыя сродкі, і кіраваў мясцовымі падпольнымі меншавіцкімі арганізацыямі, пасьля арышту «Саюзнага бюро» прымаў захады да стварэньня новага цэнтру контр-рэвалюцыйнай меншавіцкай арганізацыі і ўсю сваю дзейнасьць накіроўваў, згодна атрымліваемых дырэктыў, да падрыхтоўкі ўмоў інтэрвэнцыі, якая абяцала посьпех.

Паказаныя дзеяньні прадугледжаны арт. арт. 58-1, 58-[illegible] Крымінальнага Кодэксу.

Тэйтэльбаўм па абвінавачаньні ў тым, што, будучы зьвяном контр-рэвалюцыйнай арганізацыі меншавікоў і будучы на службе заграніцай у гандлёвых прадстаўніцтвах СССР у розных гарадох Заходняй Эўропы, увайшоў у сувязь з заграпічным цэнтрам меншавіцкай контр-рэвалюцыйнай арганізацыі, асабіста атрымоўваў і перадаваў дырэктывы апошняй контр-рэвалюцыйным арганізацыям меншавікоў унутры СССР так званаму «Саюзнаму бюро»; пасьля звароту свайго ў СССР працягваў падтрымліваць сувязь з апошнім, працягваў пад яго кіраўніцтвам сваю контр-рэвалюцыйную дзейнасьць, што прадугледжана арт. 58-II і 58-4 Крымінальнага Кодэксу.

Бярлацкі па абвінавачаньні ў тым што, па ўзгадненьні з Шэрам, увайшоў у контр-рэвалюцыйную меншавіцкую арганізацыю ў Дзяржбанку СССР і ажыцьцяўляў там пад агульным кіраўніцтвам цэнтральнай контр-рэвалюцыйнай меншавіцкай арганізацыі «Саюзным бюро» кіраўніцтва шкодніцкай работай у Дзяржбанку, стварыў шкодніцкія ячэйкі ў падведамственных яму ўстановах і ажыцьцяўляў шкодніцкую работу, непасрэдна накіроўваючы апошнюю на стварэньне расстройства грашовай сыстэмы СССР. Прыняў і выканаў па прапанове Шэра даручэньне па ўстанаўленьні сувязі паміж контр-рэвалюцыйнай меншавіцкай арганізацыяй унутры СССР і заграпічным меншавіцкім цэнтрам шляхам асабістых спатканьняў з кіраўніком заграпічнага меншавіцкага цэнтру Данам і перадачы ад імя апошняга на словах і пісьмова дырэктыў у СССР членам «Саюзнага бюро». Гэтыя дзеяньні прадугледжаны арт. арт. 58—II, 58—7 і 58—4 Крымінальнага [illegible]

[illegible]

23 лютага 1931 г., гор. Масква.

2-га сакавіка 1931 г., а 6-й гадз. увечары ў
— ЦК КП(б)Б склікаецца —

усебеларуская нарада па партыйнай асьвеце

з наступным парадкам дню:

1. Уступная прамова сакратара ЦК КП(б)Б;
2. Аб выніках партасьветы за 1-е паўгодзьдзе і далейшыя задачы па разгортваньню партыйнай прапаганды—т. Чэрнушэвіч;
3. Аб падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы партактыву і задачы завочнага навучаньня—т. Канакоцін;
4. Аб палітвучобе ў камсамоле—т. Перліна;
5. Вясеньняя пасеўная кампанія і задачы сеткі партыйнай асьветы—т. Гаеўскі.

Дэлегатам нарады зьвяртацца ў Культпроп ЦК КП(б)Б (пакой 15) да тав. Мус най.

Культпроп ЦК КП(б)Б.

УЧОРА НА ЗЬЕЗЬДЗЕ

▲ 12-е паседжаньне зьезду адкрывае тав. Лубкоў. Пачынаюцца спрэчкі па дакладу старшыні ВСНГБ тав. Грысевіча.

▲ Мы нашу краіну перратворым у краіну індустрыяльна-аграрную. Лічбы нашых дасягненьняў моцна б'юць па галовах усіх апартуністаў. Энтузіязм рабочых мас высоўвае сустрэчныя прамфінпляны, якія перавышаюць усе плянавыя меркаваньні,—заяўляе тав. Высокас. (Бабруйск).

▲ Дэлегаты з трыбуны зьезду заяўляюць, што ўзятыя тэмпы рэальныя. Больш таго, іх можна яшчэ павялічыць.

▲ Рабочыя цьвіковага заводу «Інтэрнацыянал» тав. Сланімскі з уздымам заяўляе: мы ўсе будзем сапраўднымі ўдарнікамі, аддамо ўсе сілы на перавыкананьне прамфінпляну. Яго падтрымліваюць воплескамі ўсе дэлегаты.

▲ Тав. Румынцаў расказаў зьезду аб тых вялікіх перспэктывах, якія суліць шоўкаводзтва ў БССР, на разьвіцьцё якога павінна быць зьвернута самая сур'ёзная ўвага.

▲ Тав. Румянцаў перадае зьезду кавалак шоўкавай мануфактуры з беларускага шоўку і партрэт тав. Леніна і просіць прэміраваць калгасьніка з калгасу «Серп і Молат» (Нараўлянскі раён) тав. Барысенка за ўдалыя рацыяналізатарскія работы ў справе шоўкаводзтва.

▲ Зьезд выносіць пастанову—прэміраваць калгасьніка Барысенка 10 мэтр. шоўкавай мануфактуры, якая выраблена з беларускага шоўку.

▲ Шмат увагі ў спрэчках аддадзена чыгуначнаму транспарту. На паляпшаньне работы транспарту павінны быць мабілізаваны ўсе сілы рабочае клясы, усіх грамадзкіх арганізацый—патрабаваньне раду дэлегатаў зьезду.

▲ У спрэчках выступіў галоўны інжынэр 1-ай БелДРЭС імя тав. Сталіна тав. Алейнікаў, які зьвярнуў увагу зьезду на неабходнасьць больш увагі аддаць справе пашырэньня нашай электрычнай гаспадаркі.

▲ Барацьба за якасьць прадукцыі—у цэнтры ўвагі рабочых мас, гаспадарнікаў і грамадзкіх арганізацый.

Гарсаветы—хутчэй перабудоўвайце сваю работу тварам да вытворчасьці, тварам да прамфінпляну.

▲ На ранішнім паседжаньні зьезд прышлі вітаць навуковыя працаўнікі БАН. Першым з прывітаньнем выступае навуковы працаўнік БАН тав. Ляўданскі. (беспартыйны).

▲ Ад імя Беларускай Акадэміі Навук—Х Усебеларускаму Зьезду Саветаў шчырае прывітаньне (воплескі).

— Шкодніцтва ў БАН лішні раз паказвае, што няма навукі аб'ектыўнай, а ёсьць навука клясавая.

— Усе сілы, усю энэргію пакладзем на ператварэньне БАН у штаб пралетарскай культуры. З новымі кадрамі і з новым кіраўніцтвам Акадэмія Навук будзе працаваць на карысьць сацыялістычнага будаўніцтва, яна будзе выконваць заказ пралетарыяту, будзе бязьлітасна выкарчоўваць контррэвалюцыйную нацдэмаўскую спадчыну.

▲ Другім з прывітаньнем выступае тав. Чарнецкі.

—Ад інстытуту асьпірантуры—складанай часткі БАН—палкае прывітаньне Х Усебеларускаму Зьезду Саветаў (воплескі).

Інстытут асьпірантуры арганізаваны ў гэтым годзе. Яго існаваньне—вялізарнае дасягненьне БССР. Яно, як нельга лепш, сьведчыць аб гіганцкіх посьпехах на фронце культурнага будаўніцтва.

▲ Акадэмія мае прыліў новых людзей, якія прайшлі вопыт грамадзянскай вайны, вопыт нашай рэвалюцыі. Аднаўлены склад БАН ставіць задачу, каб Акадэмія Навук з аплоту контррэвалюцыйнага нацдэмакратызму, якой яна была, стала на службу пралетарскай рэвалюцыі, на службу сацыялізму.

▲ Я запэўніваю Х Усебеларускі Зьезд Саветаў,—гаворыць тав. Чарнецкі,—што нашы маладыя пралетрскія кадры, нага ў нагу з рабочай клясай пад кіраўніцтвам кампартыі, будуць змагацца за тое, каб ператварыць БАН у сапраўдную пралетарскую Акадэмію Навук, каб выкарчаваць да шчэнту рэшткі контррэвалюцыйнага нацдэмакратызму.

▲ З адказам на прывітаньне ад імя зьезду выступіў тав. Варонічаў.

▲ У заключэньне ранішняга паседжаньня зьезд заслухоўвае прывітальныя тэлеграмы з Ельску, Ліёзна, Мазыру і Гомелю.

— Спрэчкі па дакладу тав. Грысевіча занялі ўсё ранішняе і большую частку вячэрняга паседжаньня.

▲ Зьезд пастанаўляе прыняць праэкт рэзалюцыі па дакладу тав. Грысевіча за аснову і абірае камісію з 50 асоб для яе апрацоўкі.

▲ У канцы вячэрняга паседжаньня Зьезд заслухаў прывітаньні дэлегацый раду калгасаў Цераханскага раёну.

▲ Бурнымі воплескамі Зьезд сустракае прадстаўнікоў №-кай Авіябрыгады, якія прышлі вітаць і рапартаваць зьезду.

— Авіябрыгада гатова па першаму заклiку партыі і ўраду выступіць на абарону межаў СССР,—закончыў рапарт тав. Златацветаў.

▲ Зьезд наладжвае бурную авацыю прадстаўнікам чырвоных лётнікаў.

Работа зьезду спыняецца да 10 гадзін сёньняшняга дню.

Пастанова Х Зьезду Саветаў па дакладу тав. Грысевіча

Заслухаўшы і абгаварыўшы даклад т. Грысевіча аб прамысловым будаўніцтве БССР, Х-ты Усебеларускі Зьезд Саветаў пастанаўляе прадстаўлены праэкт рэзалюцыі па гэтаму дакладу ў асноўным зацьвердзіць.

Для разгляду і выпрацоўкі канчатковай рэдакцыі рэзалюцыі ўтварыць камісію ў складзе наступных таварышоў:

1. Грысевіч, 2. Калнін, 3. Каменштэйн, 4. Васкабойнікаў, 5. Васерман, 6. Бэнэк, 7. Гніляксвіч, 8. Кац, 9. Вэндэ, 10. Амбражунас, 11. Малашонак, 12. Вульфсон, 13. Штэйнер, 14. Ківель, 15. Баскін, 16. Алейнікаў, 17. Мурзіч, 18. Марусевіч, 19. Дварэцкі, 20. Валасевіч, 21. Кавальчук, 22. Слонімскі, 23. Розенберг, 24. Мякішаў, 25. Сыпектар, 26. Сыцяпанаў, 27. Валодзька, 28. Каралёў, 29. Кардашэнка, 30. Кандакоў, 31. Жалезны, 32. Мацкевіч, 33. Шапіра, 34. Рыжыкаў, 35. Сенчук, 36. Берзін, 37. Дамброўскі, 38. Лакцыёнаў, 39. Лаціс, 40. Варонічаў, 41. Сухачова, 42. Высакос, 43. Шэхтман, 44. Мазур, 45. Каваленка, 46. Старавойтаў, 47. Шэбелеў, 48. Хаськін, 49. Варонiч, 50. Рабцава.

Да Х Усебеларускага Зьезду Саветаў

Сёньня на ранішнім паседжаньні Х Усебеларускага зьезду саветаў адбудзецца:

а) Даклад Наркамасьветы БССР. Дакладчык тав. Платун;
б) спрэчкі па дакладу.

На вячэрнім паседжаньні—працяг спрэчак і заключнае слова па дакладу Наркамасьветы БССР.

Сакратар Х Усебеларускага зьезду саветаў
А. ХАЦКЕВІЧ.

Чырвоны абоз са збожжам.

Рукі прэч ад тав. Тарашкевіча

Карнымі экспэдыцыямі, фізычным зьністажэньнем лепшых прадстаўнікоў працоўных мас польскім фашыстым ня ўдасца спыніць узрастаючую хвалю рэвалюцыйнага руху

УЗЬНІМАЕМ РАШУЧЫ ГОЛАС ПРАТЭСТУ

(З рэзалюцыі пратэсту працаўнікоў катэдры мовы БАН)

Правакацыйная палітыка фарысцкага ўраду Польшчы ў адносінах да арыштаваных [illegible]

[illegible] ...яльным вагоне пры пераезьдзе ў Нямеччыну і пасаджан у турму.

Гэты выпадак з Тарашкевічам зьяўляецца яскравай ілюстрацыяй таго дзікага тэрору, пры дапамозе якога польская буржуазія змагаецца з барацьбітамі за нацыянальнае і сацыяльнае вызваленьне.

Мы, навуковыя працаўнікі катэдры мовы і літаратуры пры БАН, узьнімаем рашучы голас пратэсту супроць зьдзекаў над Тарашкевічам, аднаго з лепшых членаў нашай пралетарскай Акадэміі. Працоўныя масы Польшчы, Зах. Беларусі і Зах. Украіны ведаюць, што толькі ў СССР цалкам і поўнасьцю вырашана нацыянальнае пытаньне; толькі на падставе ленінскай нацыянальнай палітыкі ўсе народы маюць магчымасьць ствараць сваю пралетарскую па зьмесце і нацыянальную па форме культуру.

Той факт, што толькі пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі бальшавікоў беларуская культура ўзьнялася на нябывалую вышыню, ня можа не паказаць працоўным масам Зах. Беларусі праўды, якую ад іх хаваюць беларускія і польскія фашысты.

Польскаму і беларускаму фашызму не ўдалося тэрарызаваць правадыроў Грамады. Яны не пайшлі ні на якія кампрамісы з душыцелямі і пагромшчыкамі Зах. Беларусі і Зах. Украіны, яны адкрыта сказалі з кім яны і супроць каго.

Польскі пралетарыят і пралетарыят Зах. Беларусі і Зах. Украіны ведаюць сваіх правадыроў. Ніякім рэнэгатам ня ўдасца сьцягнуць іх са шляху клясавай барацьбы за пралетарскую рэвалюцыю, за канчатковае зьнішчэньне капіталістычнай сыстэмы ў цэлым.

Пралетарыят і працоўнае сялянства Польшчы ведаюць цану фашысцкіх манэўраў, ведаюць цану «крыжовых паходаў», крыкаў аб «прымусовай працы» ў СССР, аб «дэмпінгу» і інш. выдумак фашысцкіх «малайцоў». Працоўныя масы ведаюць, што мэта буржуазіі адна—рыхтаваць узброены напад на бацькаўшчыну сусьветнага пралетарыяту СССР, сарваць нашу гэраічную пяцігодку.

Мы рашуча заяўляем—ня ўдасца!

Прэч рукі ад т. Тарашкевіча!

Прэч беларускіх контр-рэвалюцыйных нац.-дэмакратаў і фашыстаў!

Няхай жыве КПП і КПЗБ—арганізатары пераможнай пралетарскай рэвалюцыі ў Польшчы!

Няхай жыве Савецкая Польшча!

Няхай жыве сусьветная пралетарская рэвалюцыя!

Гутарка з дэлегатам Х Зьезду Саветаў т. Радзьком

Дэлегат Х-га Усебеларускага Зьезду Саветаў тав. Радзькоў К. калгасьнік калгасу «Пабеда», Горацкага раёну, у гутарцы з карэспандэнтам газ. «Савецкая Беларусь» аб бандыцкім нападзе польскіх ахраньнікаў на правадыра разгромленай польскім фашызмам стотысячнай арганізацыі «Грамады» т. Тарашкевіча, сказаў наступнае:

«Я далучаю свой голас да пратэсту мільённых мас усяго сьвету супроць чарговага тэрарыстычнага выпаду польскага фашызму, які выразіўся ў нападзе агентаў польскай ахранкі на т. Тарашкевіча.

Няхай ня думаюць польскія Сталыпіны, што катаваньнем і зьдзекамі і арыштамі лепшых правадыроў рэвалюцыйных мас удасца прыдушыць рэвалюцыйны рух на Заходняй Беларусі і забясьпечыць спакойны тыл для зрыву сацыялістычнага будаўніцтва ў СССР.

Я, калгасьнік Савецкага Саюзу, ня гледзячы на свае 57 год, гатоў кожную хвіліну стаць пад вінтоўку і пайсьці на абарону сусьветнага пралетарыяту, на абарону сваёй роднай краіны, краіны будуючагася сацыялізму—СССР.

У адказ на гвалтоўныя падзеі польскага фашызму, на катаваньне і арышты лепшых рэвалюцыйных змагароў рабочае клясы і працоўных мас сялянства Заходняй Беларусі і Польшчы рабочая кляса і працоўныя ўсяго Саюзу адкажуць новай хваляй працоўнага ўздыму ўмацаваньня абароны краіны».

Гутарка з дэлегатам Х Зьезду Саветаў т. Андаровічам

Дэлегат Х Усебеларускага Зьезду Саветаў т. Андаровіч А. рабочы заводу «Камінтэрн», г. Барысаў, у гутарцы з нашым карэспандэнтам заявіў:

«Прачытаўшы ў газ. «Савецкая Беларусь» аб новай хвалі белага тэрору польскага фашызму супроць нацыянальна-вызваленчага руху працоўных мас Заходняй Беларусі і арышце былога правадыра Сялянска-Рабочай Грамады тав. Тарашкевіча,—ад імя рабочых заводу «Камінтэрн», выбраўшых мяне на зьезд, пратэстую супроць чарговых бандыцкіх актаў польскага фашызму, накіраваных на прыдушэньне нацыянальна-вызваленчага руху і падрыхтоўку да вайны супроць Савецкага Саюзу.

Працоўныя масы Савецкай Беларусі і ўсяго сьвету,—гаворыць далей т. Андаровіч,—павінны ўзьняць рашучы голас пратэсту супроць крывавай расправы белапанскіх акупантаў над лепшымі прадстаўнікамі рэвалюцыйных мас Заходняй Беларусі».

Д. Б. Разанаў выключан з партыі

ПА ПАСТАНОВЕ ПРЭЗЫДЫУМУ ЦКК УсеКП(б), Д. Б. РАЗАНАЎ ЗА НЕПАСРЭДНУЮ ДАПАМОГУ МЕНШАВІКАМ-ІНТЭРВЭНЦЫЯНІСТЫМ І ЗДРАДУ ПАРТЫІ ВЫКЛЮЧАН З ШЭРАГАЎ УсеКП(б).

РАПАРТУЮЦЬ МІЛЬЁНЫ

З прамовы т. Александровіча Ан.

Тав. Галадзед на шырокім палотнішчы разгарнуў малюнак, дзе з усёй яскравасьцю відаць уздым БССР, кажучы яго словамі «круты ўздым да вышынь сацыялізму». І перад вачыма паўстае вобраз мінулае Беларусі. Беларусь гэта заплесьневая затока. Беларусь—ставалася з двухглавым губернскім пашпартам. Гарады аплецены як павуцінай заводамі сельцерскай вады і раскінутымі дробнымі майстэрнямі па сутарэньнях. Зямля—як далонь, спалосавана межамі-кратамі, па якіх аблітая кроплямі поту, коўзалася, як сымбаль нядолі, уціску, бясправ'я і цемры бярозавая саха.

І якой ганебнай працаю зьяўляецца нацыяналістычнае ўсхваленьне гэтай жахлівай прошласьці. А такая «праца» на-жаль была. Ідэалізацыя дробна-буржуазнага рэвалюцыянэра Каліноўскага расьцьвітала пышным цьветам і ў навуцы і ў мастацтве. Так зв. «залаты век» у гісторыі Беларусі—гэта той маяк куды былі скіраваны імкненьні адраджэнцаў—беларускай буржуазнай інтэлігенцыі, гэта той маяк «сапраўднай» самастойнасьці Беларусі, «роськвіту» культуры. Нават у нашых акадэмічных інстытуцыях быў высока ўзьняты сьцяг з імем беларускай самабытнай «вялікамучаніцы». «сьвятой» Ефрасіньі Полацкай, зямлячкі князя-чарадзея. (Сьмех). Замест актыўнага ўдзелу ў штурмах сацыялістычнага будаўніцтва «Кіты акадэміі» нацдэмы выпрацоўвалі статуты аб узнагародах за навуковыя «арыгінальныя» працы мэдалямі трох ступеняў імя нацыянальнага беларускага манаха Францішка Скарыны. Таварышы, гэта прадукт дзейнасьці варожых сіл у нашых навуковых установах.

Цьвёрдае і пасьлядоўнае ажыцьцяўленьне Ленінскай нацыянальнай палітыкі прывяло да магутнага эканамічнага і культурнага росту БССР. У гэтым росьце, у гэтым узмацненьні вялікую ролю адыграла ўвага і братэрская дапамога з боку пралетарыяту ўсяго Савецкага Саюзу. Аб гэтым забывацца ніяк нельга, калі мы гаворым аб посьпеху сацыялістычнага будаўніцтва Савецкай Беларусі, калі мы ўжо канчаткова цэмэнтуем фундамант сацыялістычнай эканомікі СССР.

Шырокае сацыялістычнае наступленьне па ўсіх франтох, выклікае абвостраную клясавую барацьбу. Вялікадзяржаўны шовінізм, зьяўляецца галоўнай небясьпекай на даным этапе і зараз прадстаўнікі яго, хоць гэта ўжо старое і знаёмае, з ганьбай адносяцца да беларускае мовы, называюць яе «мужычай», «хамскай», «наречием русского языка», «нікому непатрэбай», «некультурнай». Яны аказваюць актыўнае і пасыўнае супраціўленьне беларусізацыі, супраціўленьне Ленінскай нацыянальнай палітыцы партыі, прапаведваюць тэорыю барацьбы двух культур,—тэорыю, якая прызнае перамогу моцнай і пагібель слабой.

Беларускі шовінізм праяўляўся і праяўляецца якраз у форме контр-рэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму. Беларускі контр-рэвалюцыйны нац.-дэмакратызм характарызуецца барацьбой за капіталістычную рэстаўрацыю, за арыентацыю на Захад, за прапаведваньне існаваньня адзінай бескласавай беларускай нацыі. Ніякіх, бач, клясаў, адзін бедны прыгнечаны беларускі народ. Адсюль адмаўленьне беларускімі нац.-дэмамі існаваньня буйнай беларускай буржуазіі, адсюль тэорыя самабытнасьцяй, адсюль ідзе і шкодніцтва, а гэта—барацьба супроць дыктатуры пролетарыяту.

Актыўная контррэвалюцыйная дзейнасьць нацдэмаў ішла, шчыльна ўвязаная усімі сваімі раўчакамі, пад адным сьцягам у розных галінах жыцьця краіны. Стальпінізуецца сельская гаспадарка, а гэта ў Акадэміі, Навукова-дасьледчым інстытуце абгрунтоўвалася «навуковымі» досьледамі, у літаратуры прапагандавалася мастацкімі вобразамі, а ў БДВ друкавалася вялікімі тыражамі.

Верамейчык А.,—селянін-аднаасобнік Бабруйскага р., падаў заяву Х Зьезду Саветаў аб уступленьні ў калгас.

Нацыянал-дэмакраты імкнуліся скіраваць культурнае будаўніцтва Савецкай Беларусі на шлях нацыяналістычны, на шлях культуры буржуазнай па зьместу і нацыянальнай па форме. Яны адкрыта дэманстравалі супроць партыйнай формулы: «культура нацыянальная па форме і пралетарская па зьместу», пад мянялі сваёй формулай «культура нацыянальная па форме і пралетарская па мэтаімкненнасьці».

Доўгі час, прыкрываючыся савецкім дабрадушшаем, заяўлялі, што кіраўніцтва Кампартыі яны прымаюць у «магчлівых для сябе кірунках і формах». Пераклікаючыся з нац.-фашызмам у Заходняй Беларусі, зрастаючыся з ім у сваіх ідэях і арганізацыйнай практыцы, сталі паслугачамі, наймітамі, агентурай польскага фашызму.

Неўдаючыся ў дэталёвае пералічэньне праяў беларускага контр-рэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму, трэба, аднак, голасна падкрэсьліць, што прапаганда нац.-дэмакратычнае ідэалёгіі была моцнай і ў нашай літаратуры.

Беларусь у нацыянал-дэмакратычных паэтаў была ў вобразе шыпшыны і яе (Беларусь) «на ростані Ўсходня-Заходніх дарог укрыжавалі» «цёмных дарог махляры». Тое, што Саветамі ўжо заваёвана, яны вітаць ня хочуць, бо «чужымі дадзена рукамі». Яны «давалі мастацкія творы—прапаганду праграмы і тактыкі нацдэмаў. Паэты нацдэмаўскай зграі прызнаваліся, што:

«Усе, усе мы носім маскі,
Нат' скінуць дома баімося».

Але асноўны атрад беларускай літаратуры БелАПП з усёй бальшавіцкай няпрымірымасьцю выкрывае нац.-дэмакратызм, зьдзірае з яго маскі, вядзе зьнішчальную барацьбу. Асноўная маса беларускай літаратуры сказала сваё слова ў гэтай клясавай барацьбе. Яна ўзмацняецца на пазыцыях пралетарскае літаратуры і вітае мерапрыемствы ДПУ аб ізаляцыі контр-рэвалюцыйных беларускіх нац.-дэмакратаў.

Часта гаворачы аб клясавай барацьбе ў літаратуры, пералічваюць некалькі прозьвішчаў прадстаўнікоў нац.-дэмократычнае ідэалёгіі і гэтым абмяжоўваюцца. Гэта няправільна. Мы ня маем права не гаварыць аб мастацкай прадукцыі, што арганічна ўвязана з усім ходам сацыялістычнага будаўніцтва ў БССР, якая з посьпехам змагаецца з клясавым ворагам пралетарыяту.

Нельга не гаварыць аб творчасьці такіх пісьменьнікаў як Лынькоў, Галавач, Мурашка, Кобец, Хведаровіч, Харык і цэлы рад таленавітых т. т., што сьмелымі крокамі набліжаюцца да рэек пралетарскае літаратуры, імкнучыся ўспрымаць падзеі і рэчы дыялектыка-матэрыялістычным мэтадам. Гаварыць пра літаратуру і не гаварыць аб пралетарскай літаратуры гэта значыць даваць повад меркаваць, што асноўнае ў беларускай літаратуры варожае справе пралетарыяту. Беларуская пралетарская літаратура расьце, аднак, яна адстае ад тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва. Калі т. Галадзед прыводзячы прыклады росту сацыялістычнае прамысловасьці лічыў гэты рост мільёнамі, дык у мастацтве прыходзіцца лічыць яшчэ толькі тысячамі. Літаратура яшчэ не адбівае ўвесь штурмавы рост сацыялістычнага будаўніцтва. Паміж тэмпамі сацыялістычнага будаўніцтва у прамысловасьці і тэмпамі росту пралетарскага мастацтва ўтвараюцца свая-асаблівыя ножніцы. І каб хутчэй ліквідаваць гэта адставаньне па ўсім Саюзу і БССР праводзіцца заклік рабочых-ударнікаў у літаратуру.

Усе тыя, хто хоча сёньня ісьці з рэвалюцыяй, каб ня быць выкінутым за борт, павінны ўзяць курс на сумесную працу з рабочымі кадрамі пад безагаворачным кіраўніцтвам камуністычнае партыі. Праблема кадраў у нас ня можа ня быць вырашана. Тав. Сталін сказаў: «У рамках пяцігадовага пляну партыя вырашыць пытаньне аб неабходных тэмпах падрыхтоўкі кадраў з «людзей рабочае клясы».

Мы можам запэўніцца, што пад кіраўніцтвам компартыі, аддаўшы яшчэ большую ўвагу справе літаратурнага руху, мы зьнішчым адставаньне росту літаратуры ад тэмпаў сац. будаўніцтва.

Мы можам запэўніцца, што беларуская літаратура на чале з перадавым атрадам БелАПП'ам будзе весьці яшчэ большую барацьбу з усімі спробамі парушыць пазыцыі Ленінскай нац. палітыкі. У барацьбе за генэральную лінію партыі, пасьпяхова праводзячы заклік рабочых ударнікаў у літаратуру, павярнуўшы літаратуру тварам да вытворчасьці, арганічна ўвязаўшыся з усім ходам сац. будаўніцтва, мы заваюем у нашай краіне гегемонію мастацкай сацыялістычнай літаратуры.

(Гучныя воплескі).

У барацьбу за новыя дасягненьні

Уступаючы ў трэці рашаючы год пяцігодкі. **2 Менская ФЗС рапартуе Х Усебеларускаму Зьезду Саветаў аб наступных сваіх дасягненьнях.**

У мэтах зьдзейсьненьня інтэрнацыянальна-клясавага і антырэлігійнага выхаваньня школай наладжана сувязь і спаборніцтва па выкананьні школьных плянаў **з 30-й менскай яўрэйскай школай, са школай гор. Туапсэ, школай Ніжагародзкага краю, школай г. Харкаву.**

50 проц. вучняў школы і ўвесь настаўніцкі калектыў зьяўляюцца членамі ячэйкі МОПР, па лініі якой школа зьвязана з піанэрарганізацыяй г. **Брэмена.**

У час зімовай кампаніі дапамогі палітзьняволеным кантрольная лічба перавыканана на 200 проц.

Для правядзеньня палітэхнізацыі школа прымацавана да заводу «Камунар», з якім спаборнічае па выкананьні прамфінпляну.

Настаўнікі і вучні ліквідуюць няпісьменнасьць сярод маючыхся няпісьменных рабочых заводу.

Наладжана сувязь школы з саўгасам імя Лекерта, у якім праводзіцца палітыка-асьветная работа і практычная дапамога ў гаспадарчых кампаніях.

У пачатку навучальнага году школай праведзена шэсьць масавых выхадаў на вёску, прапрацавана 618 чалавека-дзён на ўборачнай кампаніі.

Складзены пляны па ўдзелу і ў правядзеньні 2-й бальшавіцкай вясны. Кожны вучань і настаўнік павінен ня менш двух дзён прапрацаваць у саўгасе. Школа павінна сабраць 10 тон попелу, зрабіць у майстэрнях 10 матык, 20 шпакоўніц, 50 драўляных грабляў, 10 жалезных грабляў, забясьпечыць клюб саўгасу біліятэкай, лёзунгамі, плякатамі і інш.

Наладжана сувязь з Чырвонай арміяй—вучні дапамагаюць у культурным абслугоўваньні клюбу. Ячэйка Асоавіяхіму налічвае 250 чал.;

На 5.000 руб., адпушчаных Гарсаветам, заводам «Камунар» і сабраных камсадам штодня адпускаецца вучням 700 сьнеданьняў, у тым ліку 150 сьнеданьняў дарэмна для бяднейшых вучняў (16 проц. усёй колькасьці вучняў). Апроч гэтага бяднейшым вучням выдана вопраткі на 1000 руб., абутку на 450 руб., падручнікаў і пісьмовых прыладаў—на 406 руб.

Школа ахапляе ўсіх дзяцей школьнага ўзросту раёну і налічвае ў сваіх радох 950 чал., з якіх 50 проц. ударнікаў. Ударнікаў-настаўнікаў у школе —75 проц.

Работа ў школе праводзіцца мэтадамі сацспаборніцтва і ўдарніцтва паміж паасобнымі клясамі і садружнымі арганізацыямі.

Разам з дасягненьнямі школа мае і рад недахопаў: на працягу ўсяго першага паўгодзьдзя праводзілася ўкамплектаваньне настаўнікамі школы. Адсутнічаюць праграмы і падручнікі, адсутнічаюць прылады для абсталяваньня рабочага пакою малодшых груп. На працягу ўсяго першага паўгодзьдзя ня было важатых фарпосту.

Рапартуючы Х Усебеларускаму Зьезду Саветаў аб нашых дасягненьнях мы —школьны калектыў 2-й Менскай ФЗС запэўняем зьезд Саветаў, што ўсе задачы, якія ўскладзены партыяй і урадам на школу ў напрамку выхаваньня маладога пакаленьня ў камуністычным сьветапоглядзе, усе задачы, якія стаяць перад школай ў час правядзеньня другой калгаснай вясны,—выканаем і перавыканаем.

Няхай жыве Камуністычная Партыя —кіраўнік і арганізатар сацыялістычнага будаўніцтва.

Няхай жыве Чырвоная Армія—вартавы Кастрычнікаўскіх заваёў.

Няхай жыве Х Усебеларускі Зьезд Саветаў.

Калектыў школы.

Рапартуем дзесятаму

3-я Магілёўская фабрычна-заводзкая сямігодка, прымаючы выклік 20-й Менскай школы ФЗС апублікаваны ў «Савецкай Беларусі» бярэ на сябе наступныя абавязкі: 1) весьці працу ў на- [illegible]

Школа паставіла сваёй галоўнай мэтай прыняць актыўны ўдзел у працы па выкананьні чарговых задач 3-го рашаючага году пяцігодкі.

Школа прымацавана да заводу «Чыр- [illegible]

[illegible] вана 8 брыгад) і разьвіцьцю сацспаборніцтва паміж групамі і брыгадамі.

Вучнямі школы сабрана попелу 3,8 тоны, утыль-сыравіны—1,25 тоны; рэалізавана аблігацый «Пяцігодка ў ча- [illegible]

Калектыў 3-й школы.

Адозву зьезду—да кожнага рабочага, калгасьніка, бедняка і серадняка

Х Усебеларускаму Зьезду Саветаў нарада сакратароў парт'ячэек разам са старшынямі сельсаветаў і раённым актывам Чэрвенскага раёну абгаварыўшы адозву Х Усебеларускага Зьезду Саветаў да ўсіх рабочых і работніц, калгасьнікаў і бядняцка-серадняцкага сялянства, вітаючы Х Зьезд Саветаў цалкам ухваляе адозву і пастанову Зьезду аб мабілізацыі 25 пр. дэлегатаў зьезду на правядзеньне ўдарнага месячніка выкананьня гаспадарча-палітычных кампаній, мы абяцаем Зьезду Саветаў неадкладна давесьці адозву да ведама кожнага рабочага, работніцы, калгасьніка і бядняцка-серадняцкага сялянства.

Адначасова мы бярэм на сябе абавязкі напружыць усе сілы на мабілізацыю ўсіх працоўных мас на ліквідацыю ўсіх прарываў па выкананьні гаспадарча-палітычных кампаній, накіраваных на ажыцьцяўленьне генэральнай лініі партыі, даць руйнуючы адпор кулаку і яго агентуры правым і «левым» апартуністам. Задачы ўдарнага месячніка выканаем.

Няхай жыве ЦК КП(б)Б — правадыр сац.-будаўніцтва.

Няхай жыве Х Усебеларускі Зьезд Саветаў — гаспадар сацыялістычнага будаўніцтва БССР.

Прамова т. Дунца

Таварышы, наша работа вялікая, зроблена вельмі многа, аб усім сказаць тут немагчыма. Я-б хацеў з комплексу пытаньняў, закрануць толькі адно пытаньне якое называецца ў нас ленінскай нацыянальнай палітыкай, [illegible]

[illegible] Польшчы, то тут трэба сказаць, што ўся дзейнасьць польскага Ураду ў гэтай галіне ідзе па такой лініі, каб задушыць малейшы культурны ўздым, каб задушыць тыя магчымасьці эканамічнага жыцьця, якія маюць для [illegible]

[illegible] цоўныя, былыя дробныя рамесьнікі і саматужнікі — яўрэі, якія насяляюць нашы гарады і мястэчкі, на сёньняшні дзень у сваёй пераважнасьці зьяўляюцца членамі вялікіх арцеляў, мы ўжо маем, напрыклад, у гарадох Менску і Віцебску вялікія арцелі, якія налічваюць па 1000 і больш чалавек.

Калі мы возьмем пралетарыят, то мы ўбачым, што таксама ў той час, калі ў нас з году ў год значна павялічваецца колькасьць рабочых, то разам з гэтым павялічваецца таксама і колькасьць яўрэйскіх рабочых на прадпрыемствах. Калі мы зараз возьмем яўрэйскіх краўцоў і шаўцоў, якія ў стары дарэвалюцыйны час былі саматужнымі рабочымі, то зараз гэтыя рабочыя, разам з рабочымі беларусамі і рабочымі іншых нацыянальнасьцяй, зьяўляюцца рабочымі вялікіх фабрык і заводаў, пабудаваных у нас за апошнія гады ў выніку правільнай лініі на сац. рэканструкцыю нашай краіны, якая праводзілася нашым урадам пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі.

Калі мы возьмем пытаньне нашай культурнай рэвалюцыі, то і тут мы маем вялікія посьпехі ў нашай працы: Мы зараз маем павялічэньне за апошнія 4 гады колькасьці яўрэйскіх культурных устаноў, устаноў, якія працуюць на яўрэйскай мове, якія па сваму зьместу зьяўляюцца сацыялістычнымі, пралетарскімі, але па сваёй форме—па мове яўляюцца яўрэйскімі. Мы маем павялічэньне гэтых культурных устаноў у два разы за апошнія 4 гады. Мы маем пяцьсот яўрэйскіх навучальных устаноў, маем зараз ахоп школамі яўрэйскіх дзяцей на 98 проц. Маем вялікі ўзрост выдавецкай працы. За апошні толькі 1930 год наш Цэнтравыдат выдаў 900 аркушаў яўрэйскіх кніг, 112 назваў. 500.000 яўрэйскіх кніг надрукавана толькі Цэнтравыдатам у нас на БССР за адзін апошні год.

Гэтыя вынікі яшчэ больш яскрава перад намі малююцца, калі мы параўнаем справу ажыцьцяўленьня нацыянальнай палітыкі ў нас і той «нацпалітыкі», якая праводзіцца ў адносінах да яўрэйскага насельніцтва ў суседняй з намі капіталістычнай краіне — Польшчы.

Калі гаварыць аб эканамічным становішчы і культурным становішчы яўрэйскіх рабочых і працоўных мас ў [illegible]

[illegible] вымі законамі, якія (закон) пагражае рамесьніцтву і загароджвае шлях яў-

Апалінскі селянін Шклоўскага р., падаў заяву Х зьезду аб уступленьні ў калгас.

рэйскай моладзі навучыцца рамяству. Не паказваецца на незразумелую і зусім неабгрунтаваную палітыку, якая перашкаджае кваліфікацыі яўрэйскага рамесьніка, не дапушчаючы яўрэйскіх вучняў у дзяржаўныя камунальныя рамесьніцкія школы і абцяжае існаваньне рамесьніцкіх школ, якія ствараюцца на нашы грошы і нашымі сродкамі... Не паказана аб палітыцы ўстаноў сацыяльнага забясьпечаньня, якія атрымліваюць вялікую частку сваіх сродкаў ад яўрэяў і не даюць яўрэйскаму грамадзтву амаль нічога. Не паказана аб крэдытнай палітыцы дзяржбанкаў, якія байкатуюць амаль зусім яўрэйскія будкаапэратывы і імкнуцца стварыць вакол гарадоў абсалютна новыя, ад яўрэяў ачышчаныя кварталы. І гэта яшчэ ня ўсё...».

Так піша буржуазная газэта. Тут ніводнага слова няма аб яўрэйскіх рабочых і працоўных, але малюнак яскравы. Ён гаворыць аб тым, што мы зараз у фашысцкай Польшчы маем пагоршаньне становішча яўрэйскіх працоўных і нават яўрэйскай дробнай буржуазіі ў адносінах таго, што было пры царскім урадзе. Гэта вытрымка ўжо трошкі пастарэла. Зусім недаўна прадстаўнік яўрэйскага фашызму, выбраны ў новы сейм, які засядаў па пытаньні бюджэту Польшчы, выступіў і ў сваёй прамове сказаў аб тым, што ў Польшчы фактычна зараз яшчэ існуюць старыя царскія законы ў адносінах яўрэйскага насельніцтва.

У тэй час, калі ў нас, у Савецкай Беларусі, у нас, у Савецкім Саюзе, мае ецца ўзмацненьне інтэрнацыянальнай сувязі паміж рабочымі і працоўнымі ўсіх нацыянальнасьцяй, калі мы зьнішчаем у сябе ўсякімі мэтадамі антысэмітызм, калі мы зьнішчаем шовінізм, калі расьце салідарнасьць усіх мас, мы ў гэты самы час бачым рост антысэмітызму ў Польшчы, і Румыніі, рост антысэмітызму ва ўсіх краінах, якія маюць частку яўрэйскага насельніцтва і якія зьяўляюцца фашыстоўскімі, ці наогул буржуазнымі.

Наконт становішча яўрэйскіх мас у Польшчы досыць прывесьці тое, што мы маем зараз у варшаўскай яўрэйскай буржуазнай і сацыял-фашысцкай прэсе. Амаль штодзень бачым такія аншлагі, як напрыклад «10 тысяч яўрэйскіх швэйнікаў г. Варшавы знаходзяцца без працы і галадаюць», «такія то фабрыкі зачынены, столькі то яўрэйскіх рабочых выкінута». Мы недаўна чыталі ў газэце ТОГ»—амэрыканскай газэце, якая выдаецца ў Нью-Ёрку, што ў адным Нью-Ёрку маецца 200 тысяч яўрэйскіх беспрацоўных, гэта зн., што поўмільёна насельніцтва з колькасьці паўтара мільёна яўрэяў галадаюць. На гэтым фоне мы маем яскравы малюнак таго, што абазначае ленінская нацыянальная палітыка ў нашай краіне, і што азначае тая палітыка, якая вядзецца ворагам. пралетарыяту, якая вядзецца ў капіталістычных краінах.

Я хачу падкрэсьліць пытаньне, зьвязанае са зьявай, якая не павінна мець месца ў нашай працы—зьявай яўрэйскага шавінізму і яўрэйскага нацыянал-апартунізму. Разам з актывізацыяй вялікадзяржаўнага шавінізму—галоўнай небясьпекі на даным этапе. актывізацыі беларускага контррэвалюцыйнага нацдэмакратызму—маем таксама і актывізацыю яўрэйскага шавінізму.

Таварышы, за гэты пэрыяд мы мелі вялікія посьпехі ў нашай працы па ўцягненьні ў сацыялістычнае будаўніцтва яўрэйскага насельніцтва, але мы мелі і праявы яўрэйскага нацыянал-апартунізму і яўрэйскага шавінізму ў нашай працы, выкрытых нашай партыяй і супроць якіх вядзецца барацьба нашай пралетарскай грамадзкасьці, вядзецца рашучая барацьба нашай камуністычнай партыі. Мы мелі такія выпадкі, што ў адносінах да яўрэйскага насельніцтва клясавая лінія нашай партыі, пралетарская клясавая лінія змазывалася. Мы мелі стаўку на «нацыянальнае адзінства», мы мелі стаўку на тое, што ўсё яўрэі бяруцца як адзінае цэлае, мы мелі стаўку на тое, што ўсё яўрэйскае насельніцтва павінна карыстацца тымі гаспадарчымі магчымасьцямі, якія даюцца нашым Савецкім Урадам. Гэта няправільна, бо ў нас праводзіцца клясавая лінія, бо калі мы гаворым аб ліквідацыі кулацтва, як клясы на базе суцэльнай калектывізацыі, дык гэта адносіцца да ўсіх кулакоў,—гэтых клясавых ворагаў, у нашай краіне. Тут няма розьніцы паміж той ці іншай нацыянальнасьцю. Калі мы гаворым, што трэба весьці барацьбу з нэпманам, з усякімі спэкулянцкімі элемэнтамі, дык мы тут маем на ўвазе і спэкулянтаў і нэпманаў з яўрэйскага насельніцтва. А ў нас былі выпадкі калі ставілі пытаньне аб тым, што ўся наша праца па гаспадарчаму будаўніцтву вядзецца сярод ўсяго яўрэйскага насельніцтва. Таму мы мелі засьмечанасьць арцеляй і калгасаў. Мы мелі апартунізм у працы цэлага шэрагу нашых арганізацый і ў гэтай працы нам прыходзілася весьці барацьбу з яўрэйскім нацыянал-апартунізмам, з яўрэйскім шовінізмам. Гэту барацьбу мы павінны працягваць, даючы, адпор усялякім правым і «левым» апартуністам.

Трэба сказаць, што ў выніку таго што мы пасьпяхова будуем сацыялізм гэта пасьпяховае будаўніцтва выклікае актывізацыю клясавага ворага той шовінізм, які маецца дае сябе моцна адчуваць. Досыць сказаць аб тым факце, які меў месца ў Гомлі. Факт, калі рабочыя на Сельмашбудзе яўрэйскія рабочыя, некаторыя адсталыя яўрэйскія рабочыя і сярод іх былыя бундаўцы ставілі пытаньне аб тым, што соцспаборніцтва трэба весьці па нацыянальным прынцыпе, каб арганізаваць брыгады па нацыянальнаму прынцыпе: яўрэйскія брыгады беларускія і г. д. І калі паставілі адному з ініцыятараў такіх брыгад пытаньне аб тым, чаму-ж нельга браць беларусаў у гэтую брыгаду, ён адказаў, што беларусы ня могуць так працаваць, як яны працуюць. Гэта ёсьць самая яскравая праява яўрэйскага шовінізму, і тут мы маем ня толькі шовінізм, але і шкодніцтва, бо гэта ёсьць спроба падарваць нашую працу на прадпрыемствах

Пэдж Арндт—прадстаўнік ангельскай кампартыі, які вітаў Х Зьезд Саветаў.

Другое пытаньне—гэта яўр. шавінізм і шкодніцтва ў галіне нашай ідэолёгічнай працы. Напрыклад, яўр граф. Сосіс, працаўнік Акадэміі і Унівэрсытэту ставіць пытаньне аб нац адзінстве яўр. народу, ставіць пытаньне так у сваіх лекцыях, што яўрэйскі рэвалюцыйны рух, гэта ёсьць рух Бунд. Такім чынам зусім ігнаруецца бальшавіцкі рэвалюцыйны рух, зусім абыходзяцца ленінскія матэр'ялы. Шовінізм гэтага навуковага працаўніка зьяўляецца таксама ідэолёгічным шкодніцтвам.

Канчаючы, я хацеў-бы сказаць наступнае: нам трэба зараз замацаваць усю працу па гаспадарчаму ўпарадкаваньню і асабліва масавую працу сярод яўрэйскага насельніцтва, на яўрэйскай мове. Асабліва нам трэба ўзмацніць працу па пытаньнях абароназдольнасьці нашай краіны сярод яўрэйскага насельніцтва. Я-б мог тут прывесьці шэраг вытрымак з буржуазных яўрэйскіх і сацыял-фашысцкіх газэт, з-за мяжы, якія гавораць, што наш клясавы вораг на тым баку вядзе вялікую працу па ўзмацненьні антысавецкага фронту сярод яўрэйскага насельніцтва.

Нам трэба, каб яўрэйскія масы нашых мястэчак і гарадоў і калгасаў, якія знаходзяцца блізка каля кардону, былі падрыхтаваны да таго, каб даць адпор клясаваму ворагу, каб яны разам з пралетарыятам і ўсімі працоўнымі ўсіх нацыянальнасьцяй былі здольны пад кіраўніцтвам нашай партыі тады, калі гэта патрэбна будзе, даць адпор таму клясаваму ворагу, які паспрабуе зрабіць напад на наш Савецкі Саюз. (воплескі).

Рапартуем аб вялізарных перамогах на культурным фронце

Уступіўшы ў трэці рашаючы год пяцігодкі пад кіраўніцтва камуністычнай партыі рабочая кляса разам з усімі працоўнымі напружвае ўсе сілы для завяршэньня пабудовы фундамэнту сацыялістычнай экономікі СССР.

Сёньня ў дні правядзеньня Х Усебеларускага зьезду Саветаў, мы—юныя ленінцы, рапартуем аб праробленай намі рабоце. Разгорнутае сацыялістычнае наступленьне на капіталістычныя элемэнты перамагае труднасьці, якія стаяць на шляху бальшавіцкіх тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва і выкананьня пяцігодкі ў чатыры гады. Савецкая школа ня можа стаяць у баку ад разгорнутага сацыялістычнага будаўніцтва. 4-я ФЗС абвясьціла сябе мабілізаванай на ўдарнае ажыцьцяўленьне чарговых задач сацбудаўніцтва, пераключылася на мэтады сацспаборніцтва і ўдарніцтва і ў выніку гэтага дамаглася наступнага:

З увядзеньнем усеагульнага першапачатковага абавязковага навучаньня, школай абсьледаваны свой школьны раён з мэтаю выяўленьня дзяцей школьнага ўзросту, неахопленых школай. Прыняты меры да ліквідацыі адсеву вучняў са школы. Праведзен вуліт беднаты, дзецям якой аказана дапамога абуткам, касьцюмамі, паліто.

Бедната атрымлівае ў школе дарэмныя сьнеданьні, цэлы рад дзяцей рабочых і беднаты выдзелен для карменьня ў дзіцячых сталоўках ЦРК.

Выяўлены ў раёне школы няпісьменныя і малапісьменныя. Арганізаваны пункт па ліквідацыі няпісьменнасьці бацькоў вучняў. Ліквідуецца няпісьменнасьць і малапісьменнасьць рабочых 1-й друкарні імя Сталіна і іх жонак як на прадпрыемстве, так і на даму вучнямі 2-га канцэнтру, пры чым гэтай работай ахоплена 37 чалавек. Абвешчан трохдзённік штурму ліквідацыі няпісьменнасьці на прадпрыемстве імя Сталіна. Арганізавана сямігодка пры доме Чырвонай арміі для чырвонаармейцаў і малодшага начальніцкага складу. Работа вядзецца сіламі настаўнікаў 4-й ФЗС і двух іншых школ.

Палітэхнізацыя школы. У час манэўраў былі выкрыты і ліквідаваны недахопы ў палітэхнізацыі школы, у выніку чаго наладжана вытворчая сувязь з 1-й друкарняй імя Сталіна. Вучні 5-й, 6-й і 7-й груп, а таксама настаўнікі першага і другога канцэнтру сыстэматычна працуюць на вытворчасьці. Арганізавана сталярная майстэрня; арганізуецца майстэрня па мэталю. Работай ахоплен увесь другі канцэнтр.

Арганізаваны вытворчыя нарады першага і другога канцэнтру, якія поруч з мэталічнай работай заняты вывучэньнем пытаньня аб палітэхнізацыі праграм вытворчых плянаў па ўсіх прадметах. Праведзен у школе ўступны курс у паліграфічную вытворчасьць. Наладжана сувязь і сталая работа з калгасам імя Крупскай. Было 19 выхадаў у калгас для ўборкі ўраджаю і асеньняй сяўбы, што ў сярэднім дае 292 вучня-дня.

Масавая і культурна-асьветная работа. Праверана выкананьне прамфінпляну па ўдарным квартале 1-й друкарні імя Сталіна.

Уся грамадзка-карысная работа школы, палітычныя кампаніі рэвалюцыйныя сьвяты праводзяцца школай сумесна з друкарняй імя Сталіна.

Школа ўдзельнічала ва ўсіх мерапрыемствах, якія прадпрымаюцца друкарняй па перавыбарах у гарсавет, арганізаваны ў дні перавыбараў дзіцячыя пакоі, праведзены разам са сталінцамі дзьве дэманстрацыі па гораду, арганізавана кансультацыя на прадпрыемстве.

У калгасе імя Крупскай арганізаваны быў вечар у дзень Кастрычнікавай рэвалюцыі. Прыняты былі меры для супольснага правядзеньня перавыбарчай кампаніі. Распрацаваны рад мерапрыемстваў па правядзеньні вясеньняй бальшавіцкай сяўбы. Школьная майстэрня пераключылася на выраб рэчаў і простых прыладаў неабходных калгасу. Арганізаваны гурток для падрыхтоўкі вучняў да бальшавіцкай вясеньняй пасеўкампаніі. У дзень калчл праведзен суботнік выходнымі клясамі другога канцэнтру ў машынным цэху друкарні. Трэцімі клясамі праведзен суботнік у наборным цэху па скручваньні шпагату. **Збор уцілю.** Сабрана і здана 1.760 кл. папяровай макулатуры. Сабрана 25 кл. каляровых мэталяў, да 600 кл. чорных мэталяў. З прычыны недахвату ануч для выціраньня машын у друкарні імя Сталіна ўдарным парадкам была праведзена кампанія па збору ануч.

Праведзена падпіска на пазыку «Пяцігодка ў 4 гады» вучнямі на 500 руб., настаўнікамі на 1535 руб.

У адказ на контр-рэвалюцыйную дзейнасьць «прампартыі» і беларускіх нацдэмаў праведзена дадатковая падпіска на пазыку «Пяцігодка ў 4 гады» на 365 рублёў.

Інтэрнацыянальна - клясавае выхаваньне. У сувязі з мінуўшым месяцам прарываў па інтэрнацыянальна-клясавым выхаваньні (выпадкі антысэмітызму) праведзена растлумачальная работа сярод вучняў і бацькоў, зьвернута ўвага на належнае насычэньне праграм і вытворчых плянаў момантамі інтэрнацыянальна-клясавага выхаваньня. Заключан дагавор па сацспаборніцтву з 10-й школай, пры чым асобныя клясы 4-й ФЗС спаборнічаюць з адпаведнымі клясамі 10-й ФЗС; узмоцнена і палепшана работа ячэек МОПР, ТДА-Авіяхім Наладжваецца работа фарпосту па ўцягненьні дзяцей у піянэрскія арганізацыі. Праводзяцца антырэлігійныя кампаніі. Антырэлігійнае выхаваньне стала штодзённай работай школы і ў гэтых адносін маюцца значныя вынікі. Школа мае 100 проц. яўку вучняў у дні рэлігійных сьвят на школьныя заняткі.

Для ліквідацыі прарываў у рабоце вучнёўскіх арганізацый былі праведзены вучнёўскія вытворчыя манэўры, якія працягваліся адзін месяц. Яны далі штуршок у рабоце ўсіх зьвеньняў школы.

Падагульваючы вынікі ўсяго пэрыяду работы школы мы павінны сказаць, што нашы натугі не прапалі дарма. Па ўсіх маршрутах культэстафэты мы маем цэлы рад дасягненьняў. Ёсьць, зразумела, і недахопы.

Сёньня мы ад імя юных ленінцаў і настаўніцкага калектыву даем аб'яцаньне Х Усебеларускаму зьезду Саветаў, што і ў далейшым мы аддамо ўсе свае сілы, усе свае здольнасьці на вялікую справу—будаўніцтва сацыялізму.

Калектыў вучняў і настаўнікаў 4-й ФЗС.

Дзякуючы генэральнай лініі партыі мы дасягнулі вялізарных перамог

Вялізарнейшыя задачы, пастаўленыя партыяй і ўрадам, у галіне культурнага будаўніцтва, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі і ўдзеле савецкай грамадзкасьці па Чэрвенскім раёне праводзяцца ў жыцьцё.

Культэстафэта, як сродак мабілізацыі працоўных мас на актыўны ўдзел у культурным будаўніцтве, а таксама абвешчаная партыяй і ўрадам дэкада штурму прарываў у галіне культурнага будаўніцтва поўнасьцю апраўдалі сваё назначэньне. У выніку правядзеньня культэстафэты і дэкады штурму Чэрвеншчына мае значныя дасягненьні ў галіне культурнай рэвалюцыі.

Усеагульным першапачатковым абавязковым навучаньнем ахоплены дзеці 8-10 гадовага ўзросту поўнасьцю на 100 проц. падлёткі 11-15 гадовага ўзросту на 95 проц.

У раёне 12 новых школьных камплектаў пачатковай школы і адна сямігадовая школа. Школы поўнасьцю ўкамплектаваны настаўнікамі і праца школ увесь час праходзіць бесьперабойна

Бяднейшым вучням і дзецям мала аплачваемых груп рабочых аказана матэр'яльная дапамога на суму 16.000 руб., з якіх 9.000 руб.—сродкі ад грамадзкасьці. У асноўным дзеці-вучні малааплачваемых груп рабочых, дзеці батрацтва і беднаты матэр'яльна забясьпечаны. Пастанова ўраду аб арганізацыі пры школах гарачых сьнеданьняў і чаю выканана на 60 проц. Ліквідацыяй няпісьменнасьці і малапісьменнасьці дарослых працоўных ахоплена 4.020 чалавек з агульнага ліку—4.542, альбо 88 проц.

У раёне адчынена новых дзьве хаты-чытальні і 14 чырвоных куткоў. Працуюць у раёне 3 кіна-стацыянаркі і 3 кіна-перасоўкі; радысетка ўзрасла да 45 адзінак. Выпіска газэт дасягае аднаго экзэмпляру на 1,5 двары.

Па раёне праведзена ачыстка бібліятэк ад ідэалёгічнай варожай і нацдэмаўскай літаратуры. Зараз набываецца новая пралетарская літаратура. Увесь час асьветніцкімі масамі раёну праводзілася шырокая растлумачальная праца сярод працоўных мас раёну аб Ленінскай нацыянальнай палітыцы і мабілізацыі калгасьнікаў, саўгасьнікаў, батрацтва і бядняцка-серадняцкіх мас вёскі на барацьбу з вялікадзяржаўным расійскім шавінізмам, як галоўнай небясьпекай на даным этапе, а таксама на барацьбу з беларускім контр-рэвалюцыйным нацыянал-дэмакратызмам і шавінізмамі іншых колераў.

Уся ўвага работы культурна-асьветных устаноў раёну была накіравана на выкананьне пяцігодкі ў чатыры гады, на выкананьне задач трэцяга рашаючага году пяцігодкі, правядзеньня другой бальшавіцкай вясны, па разгортваньні масавага калгаснага прыліву і на аснове суцэльнай калектывізацыі ліквідацыі кулацтва, як клясы, а таксама і па ажыцьцяўленьні чарговых гаспадарча-палітычных задач партыі і ўраду.

Зьвернута была дастатковая ўвага на ўцягненьне настаўніцтва ў работу па ажыцьцяўленьні чарговых задач сацыялістычнага будаўніцтва, задач культурнай рэвалюцыі, правядзеньня Ленінскай нацыянальнай палітыкі, а таксама на правядзеньне рашучай і бязьлітаснай барацьбы і самаачысткі ад клясавага ворага ў радох настаўніцтва..

Усе гэтыя значныя дасягненьні атрыманы Чэрвеншчынай на фронце культурнай рэвалюцыі дзякуючы Ленінскаму кіраўніцтву партыі, пры дапамозе савецкіх устаноў, а таксама камсамольскіх, прафэсыянальных і грамадзкіх арганізацый.

Рапартуючы Х Усебеларускаму Зьезду Саветаў аб значных дасягненьнях Чэрвеншчыны на фронце культурнай рэвалюцыі, Райштаб культэстафэты ад імя 200 асьветнікаў раёну завярае Х Усебеларускі Зьезд Саветаў, што і надалей яшчэ з большым энтузіязмам, энэргіяй і бальшавіцкімі тэмпамі работы асьветніцкія масы раёну будуць змагацца за ажыцьцяўленьне пабудовы сацыялізму, за ажыцьцяўленьне генэральнай лініі партыі, за ажыцьцяўленьне пяцігодкі ў чатыры гады, выкананьні задач трэцяга рашаючага году пяцігодкі і задач другой калгаснай вясны.

Няхай жыве Ленінскі ЦК КП(б)Б!

Няхай жыве Х Усебеларускі Зьезд Саветаў.

Райштаб культэстафэты.

ПЕРАМОЖНЫМ БАЛЬШАВІЦКІМ КРОКАМ

ІСЬЦІ ПА ШЛЯХУ: далейшых перамог у галіне культурнай рэвалюцыі, ажыцьцяўленьня ленінскай нацыянальнай палітыкі

„Галоўную небясьпеку на даным этапе прадстаўляе вялікадзяржаўны ўхіл.. Разам з гэтым актывізуецца ўхіл да мясцовага нацыяналізму, які пасабляе адзінства народаў СССР і іграе на руку інтэрвэнцыі“ (з рэз. XVI зьезду УсеКП(б))

„Пэрыяд дыктатуры пралетарыяту і будаўніцтва сацыялізму ў СССР—ёсьць пэрыяд росквіту нацыянальных культур, сацыялістычных па зьмесьце і нацыянальных па форме“ (СТАЛІН)

З Наркамзему, Калгасцэнтру, Дому Селякіна ідуць трывожныя сыгналы аб становішчы беларусізацыі. Бязьлітасна біць па вялікадзяржаўных шавіністых, не паслабляючы ўдару па контр-рэвалюцыйных нацдэмах і шавіністых іншых колераў

За культуру—нацыянальную па форме, пралетарскую па зьместу

БССР за перыяд ад IX да X Зьезду Саветаў дамаглася вялізарных посьпехаў на фронце гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Культурнае будаўніцтва ў БССР праходзіла ў кірунку выкананьня дадзеных дырэктыў у гэтай галіне работы XVI зьездам УсеКП(б)Б і XIII зьездам КП(б)Б.

Паводле пяцігадовага пляну гаспадарчага і культурнага будаўніцтва ў БССР поўная ліквідацыя няпісьменнасьці і скончэньне работы па ўвядзеньні ўсеагульнага абавязковага навучаньня было аднесена на апошні год пяцігодкі. Зараз мы маем тое, што работа па ліквідацыі няпісьменнасьці і па ўвядзеньні ўсеагульнага навучаньня будзе ў асноўным скончана да канца 1931 году.

Ператварэньне школы з пачатковай у школу палітэхнічную разгарнулася ва ўсю шырыню. Увядзеньне ў сыстэму навучаньня прынцыпаў палітэхнізму падводзіць неабходны фундамант для належнай пастаноўкі камуністычнага выхаваньня падрастаючага пакаленьня, што зьяўляецца рашаючым у справе падрыхтоўкі пралетарскіх кадраў для ўсіх галін сацыялістычнага будаўніцтва.

Ня менш значныя зрухі ёсьць і ў галіне разгортваньня будаўніцтва сеткі культурна-сацыяльных установаў, якія абслугоўваюць культурныя патрэбы працоўных усіх нацыянальнасьцяй.

Шырокае разгортваньне сацыялістычнага будаўніцтва, як ніколі, востра паставіла праблему пралетарскіх кадраў, у якіх адчуваецца вялікая патрэба па ўсіх галінах народнае гаспадаркі. У гэтай галіне, у галіне падрыхтоўкі пралетарскіх кадраў, БССР ідзе ад перамогі да перамогі. У той час, калі на тэрыторыі Беларусі ня было ніводнай вышэйшай навучальнай установы, дык зараз БССР пакрылася сеткай ВНУ, ВТНУ, розных сярэдніх навучальных установ праз якія і вырашаецца баявая задача—даць сацыялістычнаму будаўніцтву пралетарскія кадры, узброеныя тэорыяй марксызму і ленінізму, падкаваных належнымі тэхнічнымі ведамі.

Шырока разгорнута і выдавецкая справа. Калі кніжную прадукцыю вымераць у мільёнах аркушоў, дык выходзіць, што БССР павінна была за 5 год выдаць 192,7 млн. аркушоў-адбіткаў, а на самой справе—будзе выдадзена за 3 гады пяцігодкі 167,4 млн. аркушоў, што дае магчымасьць выканаць пяцігадовы плян у галіне выданьня кніжнай прадукцыі за тры гады на 86,8 проц. Кантрольныя лічбы па выданьні газэт да канца 1931 году будуць выкананы на 95 проц.

Усе гэтыя дасягненьні на фронце культурнай рэвалюцыі, атрыманы ва ўмовах жорсткай клясавай барацьбы. Клясавая барацьба знаходзіць свой адбітак і на фронце культурнай рэвалюцыі. Беларускія контр-рэвалюцыйныя нацыянал-дэмакраты і іх агентура ў партыі—нацыянал-апартуністы імкнуліся, а ў некаторых выпадках і выкарысталі рад вучасткаў, асабліва на культурным фронце, для барацьбы супроць пралетарскай дыктатуры, за рэстаўрацыю капіталізму ў нашай краіне. У выніку таго, што на працягу пэўнага часу беларускія контр-рэвалюцыйныя нацыянал-дэмакраты стаялі на чале цэлага раду важнейшых установаў (Наркамасьветы, БАН, БДВ, і інш.), зьмест работы апошніх ня толькі не адпавядаў задачам сацыялістычнага будаўніцтва, а наадварот, быў накіраван супроць яго.

Але стаўка нацыянал-дэмакратаў біта. У адказ на контр-рэвалюцыйную дзейнасьць беларускіх нацыянал-дэмакратаў рабочыя і працоўныя масы пад кіраўніцтвам КП(б)Б узьняліся ў паход за стварэньне культуры нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зьместу.

Культпаход, які праводзіцца ў форме культэстафэты ўжо некалькі месяцаў, у справу культурнага будаўніцтва ўнёс новыя мэтады і формы работы. У практычнае вырашэньне праблемы культурнай рэвалюцыі ўцягнуты шырокія рабочыя і працоўныя масы. Гэта зьяўляецца вернай парукай таго, што ўсе праблемы культурнай рэвалюцыі будуць ажыцьцяўлены ў поўнай меры.

Зараз галоўная задача ў галіне культурнай рэвалюцыі зводзіцца да замацаваньня і пашырэньня дасягнутых паказчыкаў на гэтым найважнейшым вучастку сацыялістычнага будаўніцтва, да рашучага і безьлітаснага выкарчоўваньня рэштак контр-рэвалюцыйнай нацыянал-дэмакратычнай спадчыны з практыкі работы культасьветных, навукова-дасьледчых і навучальных установаў, да пераключэньня культурнага паходу на другі рашаючы этап. Асноўным стрыжнем другога этапу культпаходу за культурную рэвалюцыю зьяўляецца адзіны цэнтралізаваны плян культурнага будаўніцтва.

Стварэньне гэтага пляну дасьць магчымасьць сканцэнтраваць усе сродкі і сілы вакол рашучага ажыцьцяўленьня праблем культурнага будаўніцтва.

Ажыцьцяўленьне Ленінскай нацыянальнай палітыкі забясьпечыла ў БССР хуткі ўзрост культуры нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зьместу. БССР стала моцна на шлях ператварэньня ў краіну суцэльнай пісьменнасьці. Гэта зьяўляецца лепшым доказам таго, што толькі пры ўмовах пралетарскай дыктатуры рабочыя і працоўныя масы пад кіраўніцтвам Ленінскай партыі могуць па сапраўднаму вырашаць праблемы культурнай рэвалюцыі.

Атрыманыя ў БССР дасягненьні ў галіне культурнай рэвалюцыі наносяць руйнуючы ўдар па правых і «левых» апартуністах, па ўсіх адхіленьнях ад генэральнай лініі партыі, адхіленьнях ад Ленінскай нацыянальнай палітыкі—вялікадзяржаўнаму шавінізму, як галоўнай небясьпецы на даным этапе, беларускаму контр - рэвалюцыйнаму нацыянал-дэмакратызму і шавінізмах іншых нацыянальнасьцяй.

Пераможная барацьба рабочых і працоўных мас за культуру нацыянальную па форме і сацыялістычную па зьместу, барацьба, якая разгортваецца пад непахісным кіраўніцтвам КП(б)Б, зьмятае і будзе бязьлітасна зьмятаць усе перашкоды, клясавых ворагаў, якія імкнуцца затармазіць, сарваць пераможны рух культурнай рэвалюцыі.

X Зьезд Саветаў, падвёўшы вынікі культурнага будаўніцтва за мінулыя два гады, намеціць пэўныя мерапрыемствы па далейшым разгортваньні культурнага будаўніцтва БССР, на выкананьне якіх павінна быць мабілізавана энэргія рабочых, калгасных і бядняцка-серадняцкіх мас.

Культурная рэвалюцыя—баявы вучастак сацыялістычнага будаўніцтва.

Пад кіраўніцтвам Ленінскай КП(б)Б будзе забясьпечана поўная перамога на фронце культурнай рэвалюцыі.

Ленінская нацпалітыка ў дзейнасьці

Пралетарыят СССР пад кіраўніцтвам Ленінскай партыі пераможна ажыцьцяўляе з вялікім энтузіязмам задачы сацыялістычнага будаўніцтва. Гігантскімі тэмпамі разгортваецца сацыялістычная індустрыя і перабудоўваецца на сацыялістычны лад сельская гаспадарка. Усё больш і больш палепшваецца матэр'яльнае становішча працоўных мас, узрастае іх палітычная актыўнасьць і культурны ўзровень.

Побач з агульным пасьпяховым ажыцьцяўленьнем задач сацыялістычнага будаўніцтва ёсьць таксама значныя дасягненьні ў галіне гаспадарча-культурнага будаўніцтва сярод нацменшасьцяй БССР. Разгортваецца нацыянальная па форме і сацыялістычная па зьместу культура.

На працягу пасьля Кастрычнікавага перыяду гігантскі ўзрасла індустрыя і сацыялістычны сэктар сельскае гаспадаркі БССР. Шырока разгарнулася сетка культурных установ на роднай мове розных нацыянальнасьцяй—школы, дзіцячыя, клюбы, тэатры, сярэднія навучальныя ўстановы і аддзяленьні пры вышэйшых навучальных і навукова-дасьледчых установах.

Гэтыя дасягненьні атрыманы пры ўмовах бязьлітаснай барацьбы з ухіламі і скажэньнямі лініі партыі на ідэалёгічным фронце, барацьбы з нацыянал-дэмакратызмам і шавінізмамі розных колераў (яўрэйскі, польскі і г. д.).

Сацыялістычнае наступленьне па ўсім фронце выклікае шалёнае супраціўленьне клясавага ворага. Клясавая барацьба знаходзіць свой адбітак і на культурна-ідэалёгічным фронце. Аднымі з найбольш выразных адценьняў клясавай барацьбы ў БССР зьяўляецца контррэвалюцыйная дзейнасьць нацдэмаў, якія імкнуліся, а ў некаторых выпадках і скарысталі рад вучасткаў, асабліва культуры для барацьбы супроць пралетарскай дыктатуры, за рэстаўрацыю капіталістычных элемэнтаў у нашай краіне.

Побач з абвастрэньнем клясавай барацьбы ўзмацняецца таксама сярод нацменшасьцяй варожым нам тэндэнцыі. Клясавы вораг, кулак, ксёндз, рабін, сэктанты, нацыянальна-дэмакратычныя і шавіністычныя элемэнты стараюцца пасеяць сярод працоўных нацменшасьцяй нацыянальную звадку, прапагандуюць контррэвалюцыйны лёзунг нацыянальнага адзінства атручваюць працоўныя масы атрутаю антысэмітызму - шавінізму.

Але-ж ня гледзячы на шалёнае супраціўленьне клясавага ворага, культбудаўніцтва сярод нацменшасьцяй расьце і пашыраецца. Культбудаўніцтва сярод працоўных нацменшасьцяй характарызуецца наступнымі калькаснымі і якаснымі паказальнікамі: агульны лік установ і аддзяленьняў пры беларускіх навучальных установах па лініі сацвыху, прафтэхасьветы, падасьветы ўзрос за апошнія 3 гады па ўстановах на яўрэйскай мове на 25 проц. (у 1927-28 годзе было 260 установаў на яўрэйскай мове, а ў 1930-31 г. мы маем гэтых установ 352); павялічыўся лік устаноў працоўных на польскай мове на 29 проц. (у 1927-28 годзе было 171 установа, у 1930-31 годзе—222 установы.

У галіне сацвыхаваньня сярод нацменшасьцяй ёсьць таксама дасягненьні: значна пашырана сетка 4-х гадак і сямігодак на роднай мове сярод нацменшасьцяй. Зараз маецца на мовах нацменшасьцяй 481 школа—4-х гадовых, 112—сямігадовых, 5 школ калгаснай моладзі, 46 дзіцячых садоў. Значна ўзрос ахоп дзяцей школай на роднай мове. Процант ахопу яўрэйскіх дзяцей школай 4-гадкай дасягае 60,2, польскіх дзяцей—53 проц., латыскіх 85 проц.

У справе ліквідацыі няпісьменнасьці мы маем таксама значныя дасягненьні: згодна перапісу 1926 году сярэдні ўзровень пісьменнасьці ўсіх нацыянальных меншасьцяй быў вышэй сярэдняга ўзроўню па БССР. На пісьменнасьці на першым месцы ідуць латышы (74 проц.), яўрэі (70 проц.), літоўцы-немцы, татары (60 проц.), палякі (57 проц.). За апошнія гады дзякуючы шырока разгорнутай рабоце па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод нацменшасьцяй сярэдні процант пісьменнасьці сярод гэтых даведзен да 70.

Палітасьветработа сярод нацменшасьцяй усё яшчэ зьяўляецца найбольш слабым месцам. Гэта галіна работы сярод нацменшасьцяй зусім слаба разгорнута. Нацклюбаў маем: яўрэйскіх — 2, польскіх — 2, латыскіх—2 і літоўскіх—2 чырвоных кутка.

Культработа сярод нацменшасьцяй клюбамі на роднай мове, нават і там, дзе нацменшасьці складаюць значную колькасьць, амаль не праводзіцца. Ня зусім добра абстаіць справа з літаратурай на мове нацменшасьцяй. У клюбных бібліятэках маецца яўрэйскіх кніг 4,2 проц., польскіх 0,7 проц., астатніх нацыянальнасьцяй 0,5 проц. Існуючых 2 яўрэйскіх бібліятэкі і нацаддзяленьні пры агульных бібліятэках ані польскіх, ані і яўрэйскіх, далёка ня могуць задаволіць культпатрэбы працоўных нацменшасьцяй.

Нардамы таксама, за рэдкім выключэньнем, не вядуць ніякай масавай работы на мовах нацменшасьцяй, яны не забясьпечаны адпаведнымі працаўнікамі.

Сетка хат-чытальняў, працоўных на нацыянальных мовах, існуе наступная: з 358 хат-чытальняў—яўрэйскіх 18, польскіх 41, латыскіх—4, літоўскіх 3 і нямецкіх 1. Гэта сетка хат-чытальняў вельмі недастатковая і яна за апошнія гады слаба пашыраецца.

Шырока разгортваецца сетка вячэрніх школ розных тыпаў для рабочых, калгасьнікаў на родных мовах, але трэба адзначыць, што лік іх зьяўляецца яшчэ недастатковым. Масавая прафтэхасьвета разгортваецца слаба, асабліва недастаткова ахоплены прафтэхасьветнай польская, літоўская і латыская працоўныя нацменшасьці.

У галіне друку і выдавецкай работы ёсьць значныя дасягненьні: зараз выдаюцца 3 яўрэйскія газэты, з іх 2 ювацкія, 1 польская газэта і 1 літоўская; латыская газэта распаўсюджваецца ў ліку 1200 экз. Аб росьце палітычнай сьвядомасьці польскіх працоўных мас гаворыць рост тыражу газэты «Орка» з 1000 экз. у 1926 г. да 6900 у 1930 г. Значна павялічыўся тыраж і інш. газэт на мовах нацменшасьцяй. Таксама значна пашыралася за апошнія гады выдавецкая справа. Беларускім аддзяленьнем цэнтральнага выдавецтва народаў СССР было выдана ў 1929 годзе 63 назваў, у 1930 годзе 115 назваў, у 1929 годзе 301 друкаваных аркушаў, у 1930 годзе 698,5 друкаваных аркуш., у 1929 годзе лік экз. быў 190.000, у 1930 г.—486.000. Прадана па наміналу літаратуры на нацмовах у 1929 годзе на 130 тыс. рублёў, у 1930 годзе на 312 тыс. рублёў. У галіне навукі і мастацтва ёсьць таксама дасягненьні: працуюць 3 яўрэйскія тэатры, 1 польскі вандроўны тэатр, Дзяржаўная капэла на яўрэйскай мове і яўрэйскае аддзяленьне пры музэю. Па лініі навуковадасьледчай работы пры БАН існуюць два нацыянальных сэктары: яўрэйскі і польскі. Катэдра па вывучэньні гісторыі Літвы і камісія па вывучэньні латышоў.

У галіне падрыхтоўкі кадраў за апошнія гады атрыманы значныя дасягненьні. Для падрыхтоўкі кадраў ёсьць 3 пэдагагічныя тэхнікумы (2 яўрэйскіх і 1 польскі). Акрамя гэтага існуе яўрэйскае аддзяленьне і польская катэдра пры пэдфаку БДУ, яўрэйскае і польскае аддзяленьні пры Магілёўскім палітасьвет-тэхнікуме, пэдінстытут, 2 індустрыяльных тэхнікумы, 6 вячэрніх рабфакаў і 2 дзённых рабфакі на яўрэйскай мове, польскія аддзяленьні рабфаку пры БДУ у Менску.

Аднак тэмпы падрыхтоўкі пралетарскіх нацменкадраў для работы на роднай мове не адпавядаюць запатрабаваньням і тэмпам рэканструкцыйнага перыяду. Адчуваецца востры недахоп кадраў пэдагогаў, працаўнікоў па ўсіх галінах культурнай работы для абслугоўваньня нацменшасьцяй, асабліва дрэнна абстаіць справа з пэдагогамі для немцаў і эстонцаў. Зусім слаба разгорнута работа па падрыхтоўцы рабочай, батрацкай, бядняцкай і калгаснай моладзі нацменшасьцяй у тэхнікумы і ВНУ.

Культурнае абслугоўваньне нацменшасьцяй павінна быць цесна зьвязана з актыўным удзелам працоўных нацменшасьцяй па ажыцьцяўленьні пяцігодкі ў чатыры гады.

Вайнэль.
Зарэмбскі.

„На расійскай мове... лягчэй выходзіць“.

Брыгада Нацкамісіі ЦВК заходзіць у Наркамзем, каб пазнаёміцца, як там ужываецца беларуская мова.

— Добры дзень!..

— «Здраствуйце»—пачуўся адказ сакратара Веньямінава.

— Чаму гэта вы гутарыце толькі па расійскай мове?—зьвярнуўся адзін з брыгадзіраў. Няўжо вы ня ведаеце беларускай мовы? Сакратар скоса паглядзеў.

— А вам то какое дело?! Белорусский язык я лучше вас знаю, но говорю по русски, ибо я так хочу. Вы кто будете?

— Брыгада Нацкамісіі ЦВК, правярае ўжываньне беларускай мовы ў вашай установе.

— А-га!.. Ну, дык што вы хочаце?

— А вось пазнаёмце нас са становішчам (хоць яно нам ужо і знаёма з вашых слоў) беларусізацыі ў апараце НКЗ.

— Ну, дык вось, пачаў Веньямінаў,—з беларусізацыяй у нас дрэнна... між іншым ня думайце, што я ня ўжываю беларускай мовы, я толькі з наведвальнікамі на расійскай мове, бо... бачыце... трохі лягчэй выходзіць,—каранецька давёў да нашага ведама сакратар Наркамзему.

— Штат нашай установы досыць раз настойны: маецца тут і расійцы, і украінцы, і латышы, і палякі, і яўрэі—цэлы камплект нацыянальнасьцяй; беларусізацыя да іх ніяк не прывіваецца. Намі была вылучана камісія для праверкі беларусізацыі ў нас, але-ж штосьці яна не захацела працаваць. Праведзены месячнік беларусізацыі, але ён ня даў нам ніякіх вынікаў.

— Ніяк ня звыкнуцца нашыя працаўнікі з беларускай мовай; мова расійская, кажуць, лепшая.

— Скажэце, калі ласка,—пытаецца брыгадзір,—у вас гурток для вывучэньня белмовы маецца ці не?

— Еще что выдумай—кружки... ведь у нас почти все работники с высшим образованием, что ему дадут эти кружки?—праз сьмех прамовіў тэхнічны сакратар Савіч.

— Што зроблена парт'ячэйкай у гэтай справе?—запыталіся брыгадзіры.

— На гэта вам дасьць тлумачэньне Дубаў,—адказаў адзін з прысутных.

Пашлі да Дубава, а той...

— Дело, товарищи, вот в чем—согласно правила, белорусский язык применяется только при встрече с крестьянами, но крестьяне в наше учреждение заходят очень редко, поэтому белорусский язык нами почти не употребляется...

Усё было зразумела. Брыгада накіравалася ў далейшы рэйд. Трапляем у Белкалгасцэнтр. Шукаем старшыню праўленьня. Вісяць аб'явы, сьпісы, лёзунгі, насьценгазэта. Чытаем...

— Даводзіцца да ведама ўсіх працаўнікоў Калгасцэнтру, што сёньня, а 7 гадзіне ўвечары, будзе праводзіцца гурток беларускай мовы.

Вось яно што, гэта не Наркамзем,—думаем сабе. Тут напэўна з беларусізацыяй добра: маецца гурток беларускай мовы, насьценгазэта, мабыць і гутараць па белмове.

Заходзім у габінэт праўленьня. Самога старшыні не засталі. Яго нам. тав. Стрэле вядзе гутарку з калгасьнікам. Ня гледзячы на тое, што калгасьнік гаварыў выключна на беларускай мове—ад Стрэле чуліся словы:

— колхозное движение, темпы строительства, соцсоревнование... і г. д.

Брыгада чакае...

Праз паўгадзіны Стрэле расказваў нам пра становішча беларусізацыі ў Калгасцэнтры.

— У нас шмат расійцаў, яны зусім ня ведаюць беларускай мовы,—тлумачыць Стрэле,—маецца гурток беларускай мовы, але-ж ніхто ня ходзіць на заняткі апошняга

Брыгада зразумела, што і тут ня лепш, як і ў Наркамземе.

Праз паўгадзіны мы апынуліся ў нейкім незнаёмым 4-хпавярховым будынку. Калідоры, сходы, люстры...

Сьцены пакрыты лёзунгамі, плякатамі, аб'явамі—усё там на расійскай мове.

У кутку аднаго калідору газэтнае бюро.

Пытаемся: ці можна ў вас купіць «Калгасьнік Беларусі»?

— Нет. У нас белорусских газет вообще не имеется.

Гэта быў Цэнтральны дом селяніна.

Вось малюнак таго, як Наркамзем, Белкалгасцэнтр і Цэнтральны дом селяніна праводзяць у жыцьцё нацыянальную палітыку партыі.

Гэтым пытаньнем павінна зацікавіцца ЦКК РСІ і зрабіць адпаведныя вынікі.

Брыгада: ЦАЛКО, ЗУБРОВІЧ.

Падрыхтоўка кадраў у ненадзейных руках

Аршанскі чыгуначны вучэбны камбінат вядзе справаю падрыхтоўкі кадраў для 3-га эксплёатацыйнага раёну МББ чыгункі. У сучасны момант гэта работа вельмі важная і да яе патрэбна адносіцца з вялікай увагай. Што-ж мы маем на Аршанскім чыгуначным вузьле? Як вучэбны камбінат спраўляецца са сваёй работай у галіне падрыхтоўкі кадраў?

Апрача растрат, парушэньняў закону ў справе аплаты працы і разлажэньняў,—у Аршанскім чыгуначным вучэбным камбінаце нічога ня зробдзеш.

Рахункавод Азарэвіч, дзякуючы бязьдзейнасьці загадчыка камбінатам—Барысенкі, растраціў 851 рубель грошай. Мала таго, каб пакрыць растрату, Барысенка дазволіў Азарэвічу атрымліваць заработную плату па чатырох пасадах—рахункавода, загадчыка інтэрнатам, намесьніка дзелавода і сакратара школьнай рады. Такім чынам яму прыходзілася атрымліваць даволі добрую, спэцаўскую стаўку—319 руб. у месяц.

Затое справа падрыхтоўкі кадраў—сьвіць. За растратамі і вышукваньнем сродкаў, як іх пакрыць, Барысенку і Азарэвічу некалі было займацца непасрэднымі справамі—вучобай. Прыем у школу фабрычна-заводзкага вучнёўства адкладзены невядома на сколькі часу. Курсы па падрыхтоўцы кадраў не забясьпечаны ўсімі належнымі прыладамі і настаўнікамі, заняткі часта зрываюцца з прычыны няяўкі выкладчыкаў.

Парткому Аршанскага вузла патрэбна аднавіць кіраўніцтва вучэбным камбінатам Справа падрыхтоўкі кадраў павінна быць у надзейных руках

Н-н.

БАН на дапамогу пралетарыяту

у змаганьні за сацыялістычнае разьвіцьцё вытворчых сіл краіны

Мы да апошняга часу лічылі, што рабочыя па сваяму агульнаму ўзроўню ня могуць цікавіцца такімі навучнымі ўстановамі, як БАН. Гэтым карысталіся контр-рэвалюцыянэры беларускія нацдэмы; яны захапілі БАН у свае рукі, зрабіўшы навуку і БАН цэнтрам сваёй контр-рэвалюцыйнай дзейнасьці у напрамку ніспрынуцьця Савецкай улады праз шкодніцтва ў сацыялістычным будаўніцтве і праз непасрэдную работу па падрыхтоўцы інтэрвэнцыі заходняга фашызму супроць СССР.

Задача наша ў сучасны момант заключаецца ў тым, каб, папоўніўшы Акадэмію новымі навуковымі сіламі, усяцла адданымі справе пераможнага сацыялістычнага будаўніцтва, справе пралетарыяту, камуністычымі, здольнымі няўхільна праводзіць генэральную лінію партыі і адданымі справе сацыялізму беспартыйнымі, выхадцамі пажадана з рабочых, зрабіць Беларускую Акадэмію Навук сапраўдным цэнтрам пралетарскай думкі, пралетарскай навукі, зрабіць БАН магутным вагарам сацыялістычнага будаўніцтва.

Беларускай Акадэміі Навук трэба ў бліжэйшы час максымум увагі зьвярнуць на падрыхтоўку з нетраў рабочых мас сапраўды моцных, адданых справе сацыялістычнага будаўніцтва, навуковых кадраў, акадэмікаў, каб пазбавіцца і ў галіне навукі ўсяго шкоднага, маскуючагася ў вопратку «лёяльнасьці», а на справе спачуваючага нашаму клясаваму ворагу.

Больш стойкіх, цьвёрдых камуністаў здольных праводзіць пасьлядоўна генэральную лінію партыі, лепшыя беспартыйныя навуковыя сілы, якія даказалі на справе сваю сапраўдную адданасьць сацыялізму,—у акадэмікі Бел. Акадэміі Навук.

***

Акадэмія павінна дапамагчы пралетарскай краіне хутчэй пабудаваць сацыялізм, навукова абагульняючы вопыт сацбудаўніцтва. Акадэмія павінна стаць кузьняй пралетарскай сацыялістычнай думкі. Акадэмія павінна ўсю сваю працу пабудаваць у напрамку выкананьня асноўнай баявой задачы: у бліжэйшы час «завяршыць па будову фундамэнту сацыялістычнай экономікі ў СССР».

Пілiп Горчык, Антон Плоцын.
2-гі зборачны цэх заводу «Полымя Рэволюцыі».

ЗАМАЦАВАЦЬ І ПАШЫРЫЦЬ ДАСЯГНЕНЬНІ

на фронце культурнага будаўніцтва

Дэкада штурму, якая праводзілася ў Ельскім раёне, дала значны штуршок у справе ліквідацыі тых прарываў, што меліся на культурна-будаўнічым фронце.

На працягу дэкады абсьледвана ў раёне 61 школа. Праверка паказала, што мы маем значныя дасягненьні ў галіне ўсеагульнага навучаньня. Дзеці школьнага ўзросту ахоплены школамі на 99 проц. Цэлы рад школ у раёне ўжо работу сваю пераключылі на новыя рэйкі—увязваюць сваю дзейнасьць за задачамі сацыялістычнага будаўніцтва. Школы пачалі на практыцы ажыцьцяўляць палітэхнізацыю. Санюкоўская ШКМ пачала праводзіць палітэхнізацыю ў плянавым парадку. Вучні набываюць палітэхнічныя веды ў саўгасе да якога школа прымацавана.

У шмат якіх аднакамплектавых школах арганізаваны гарачыя сьнеданьні. 30 проц. школ ня былі падрыхтаваны да ўсеагульнага навучаньня. Памяшканьне ў Кармянскай школе не падрыхтавана для таго, каб можна было весьці заняткі. У школе дым, холад. Трэба было зрабіць рамонт школьнага будынку, але з прычыны нядбайнасьці сельсавету і настаўніка рамонт школьнага будынку ня быў зроблен, што дрэнна адбіваецца на ходзе навучальнага году.

Клясавая барацьба знаходзіць свой адбітак і на рабоце паасобных школ. У Мялешкавіцкай ШКМ маюць месца выпадкі антысэмітызму, які назіраецца сярод вучняў. Карыстаючыся тым, што кіраўніцтва школы страціла сваю клясавую пільнасьць, кулак праз сваю агентуру імкнуўся сарваць навучальны год, перашкодзіць камуністычнаму выхаваньню падрастаючага пакаленьня. Але кулак памыліўся, праявам антысэмітызму быў даны руйнавальны адпор.

На шляху ажыцьцяўленьня культурнай рэвалюцыі сустракаецца шмат перашкод. Але гэтыя перашкоды перамагаюцца ўдарнымі тэмпамі, на якія зараз пераключаецца работа па ажыцьцяўленьні культурнай рэвалюцыі. Рашучы паварот школ на палітэхнічныя рэйкі, ўвядзеньне ў сыстэму навучаньня палітгадзіны, карыстаньне газэтным матэр'ялам дае магчымасьць перамагаць перашкоды, якія сустракаюцца на фронце ўсеагульнага навучаньня.

Работа па ліквідацыі няпісьменнасьці ў раёне праходзіць надта дрэнна. Спачатку восені было арганізавана 113 лікпунктаў і 23 школы малапісьменных, якія на сёньняшні дзень амаль не працуюць. Найбольшая адказнасьць за правал ліквідацыі няпісьменнасьці ўскладаецца на каапэрацыю, якая не павярнулася тварам да культурнага будаўніцтва. Апарат каапэрацыі засьмечан чужым элемэнтам, які ўсімі сіламі імкнецца сарваць ажыцьцяўленьне культурнай рэвалюцыі.

Ёсьць шмат заяў ад настаўнікаў аб тым, што каапэрацыя адмаўляецца выдаваць рэчы першай неабходнасьці (ня кажучы ўжо аб рабочым пайку). Трэба прымусіць каапэрацыйных бюракратаў выканаць дырэктывы партыі і ўраду аб забесьпячэньні вясковых настаўнікаў па нормах для рабочых.

Зараз дэкада штурму праходзіць пад лёзунгам зьнішчэньня ўсіх маючыхся недахопаў на фронце культурнай рэвалюцыі.

П. С. Герасіменка.

УПАРТА ЗМАГАЦЦА ЗА ЯКАСЬЦЬ ПАДРУЧНІКА

Адна з чарговых задач, якая стаіць перад НКА—даць школе падручнік, які адпавядаў-бы асноўным задачам сацыялістычнага будаўніцтва. НКА шчыльна падышоў да вырашэньня гэтае задачы. Праводзіцца перагляд і выпраўленьне існуючых падручнікаў і пачата работа па складаньні новых замест тых, якія былі прасякнуты ідэалёгічна-варожымі ўстаноўкамі. Шляхі бязумоўна правільныя, але аб ажыцьцяўленьні іх трэба пагаварыць. Намер НКА прыцягнуць да справы складаньня новых падручнікаў шырокіх колаў савецкае грамадзкасьці па сутнасьці застаўся на паперы.

Ня лепш стаіць мабыць справа і з пераглядам падручнікаў, якія павінны быць перавыданы пасьля іх выпраўленьня і рэцэнзаваньня. Мне выпадкова здарылася азнаёміцца з рэцэнзіяй т. Лойка на лямантар для вёскі «Чырвоная Зорка» — Мяшалкінай-Сіўко і Лукінай. Рэцэнзэнт, бязумоўна дапускае магчымасьць перавыданьня гэтага падручніка з унясеньнем невялічкіх зьмен другараднага парадку. Ці такжа абстаіць справа з якасьцю азначанага падручніка? Трэба сказаць—не. Даволі павярхоўнага прагляду падручніка, для таго, каб убачыць, што асноўным стрыжнем яго зьяўляецца задача навучыць чытаць і на гэтым ставіцца кропка.

Лемантар складзены для вёскі, а калі пацікавіцца тым, якое месца займае ў ім пытаньне калектывізацыі і зьнішчэньня кулацтва як клясы на базе суцэльнай калектывізацыі, дык убачым надта дзіўныя рэчы. Аб кулаках гаворыцца на працягу ўсёй кніжкі 3 разы, на старонцы 69 («паны, буржуі і кулакі—нашы ворагі»), 123 («даволі зьдзекавацца кулаком над намі») і 126 («кулакі—ворагі калгасаў»).

Упяршыню аб камуне гаворыцца на 55 старонцы, а пра калгасы на 95. Надзвычай цікавы зьмест артыкулаў аб камуне. У першым артыкуле, старонак 55 у артыкуле пішацца, што ў камуне рос кроп, рэпа, мак, бурак і капуста (для замацаваньня пісаньнем—лёзунг **«У камуне шмат рэпы»**), на старонцы 56—**«у камуне тата і мама рыюць бульбу**, а Ліда (маленькая дзяўчынка) носіць Міколку.

Наогул, справа разьвіцьця калектывістычных навыкаў, пытаньням антырэлігійнага і інтэрнацыянальнага выхаваньня ў лемантары адведзена самае мізэрнае месца.

Ня гледзячы на тое, што аўтары лемантароў пасадзілі тату на другой старонцы на трактар, што ён член камуны—усё-ж да канца кніжкі тата не даехаў да новага быту—клопаты аб вучнях, школе так і засталіся клопатамі сям'і, а не калгасу, саўгасу і камуны і наогул савецкае грамадзкасьці. Ды і Янка да канца кніжкі (133 ст.) не набыў звычай своечасова зьяўляцца ў школу і каб ня матка, стаў-бы прагульшчыкам.

Пару заўваг аб мэтадычным баку чытанкі. Да 57 старонкі матэр'ял падабраны да стомленасьці аднатыпны: усе старонкі стракаты малюнкамі ў сярэдзіне альбо ў канцы сказу, што мае мабыць на мэце, каб дзіця дагадалася, якое слова трэба дадаць у сказе.

Гэтых заўваг я лічу хопіць, каб сыгналізаваць НКА аб неабходнасьці больш жорсткага перагляду падручнікаў, каб не забясьпечыць школы такімі падручнікамі, якія будуць перашкаджаць задачам камуністычнага выхаваньня, а не дапамагаць ім.

Новы Каваль.

МАСКА З КЛЯСАВАГА ВОРАГА САРВАНА

Капіталістычны сьвет вядзе шалёную падрыхтоўку да інтэрвэнцыі супроць краіны Саветаў, якая пераможна ідзе да поўнай перамогі сацыялізму. Сацыялістычнае наступленьне па ўсім фронце выклікае шалёнае супраціўленьне клясавага ворага ўнутры краіны. Клясавая барацьба находзіць свой адбітак і на культурным ідэалёгічным фронце. Для таго, каб перашкодзіць сацыялістычнаму будаўніцтву, клясавы вораг у барацьбе супроць пралетарскай дыктатуры выкарыстоўвае ўсе сродкі і мэтады—пачынаючы ад аднаасобнай контррэвалюцыйнай дзейнасьці і канчаючы стварэньнем шкодніцкіх контррэвалюцыйных арганізацый (Прампартыя, Працоўная сялянская партыя, група беларускіх нацдэмакратаў і інш.).

Натхніцелямі гэтых контррэвалюцыйных шкодніцкіх арганізацый як раз і зьяўляецца частка высокакваліфікаванай буржуазнай інтэлігенцыі, якая засталася вернай капіталістычным прынцыпам вытворчасьці.

Зараз у радох інтэлігенцыі праходзіць глыбокі працэс канчатковага клясавага размежаваньня. Асноўная частка інтэлігенцыі па баявому ўключылася ў сацыялістычнае будаўніцтва і пад кіраўніцтвам пралетарыяту змагаецца за поўную перамогу сацыялізму ў нашай краіне. Побач з гэтым, зусім нязначная частка інтэлігенцыі стала на шлях адкрытай барацьбы супроць мерапрыемстваў партыі і ўраду, ці апранаўшыся ў тогу «вучонасьці», прыкрываючыся «апалітычнасьцю», не падышла да ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве. Але надта цяжка хавацца пад маскай апалітычнасьці. Час ад часу гэтая маска падымаецца і з-пад яе выглядае твар заклятага ворага, контррэвалюцыянэра.

Тры месяца назад навуковыя працаўнікі БССР сарвалі маску з проф. Горацкай сельска-гаспадарчай Акадэміі Кружава, далі рашучы адпор гэтаму контррэвалюцыянэру, які змыкаўся з беларускім нацыянал-дэмакратызмам. Зараз-жа мы маем новае контр-рэвалюцыйнае выступленьне з боку другога прафэсара Горацкай с.-г. Акадэміі.

У той час як працоўная інтэлігенцыя рашуча асудзіла і дала адпор агентам контррэвалюцыі, так званай «прампартыі», «вучоны» прафэсар Арнфельд заняў пазыцыю нэйтралітэту. На заданае пытаньне, як ён адносіцца да справы «прампартыі» прафэсар Арнфельд адказаў: «Бог іх ведае хто праў, ДПУ ці прампартыя, я ня ведаю, стаю з боку і гэтых матэр'ялаў не вывучаў».

Ці можа так быць, каб прафэсар Арнфельд ня ведаў і не чытаў у газэтах, як Рамзіны і Фэдотавы, самі перад пралетарскім судом гаварылі аб здрадзе інтарэсам СССР.

Ці стаіў тут прафэсар Арнфельд у баку ад гэтых падзей? Не, у баку Арнфельд не стаяў. Ён стаў на бок інтэрнацыянальнай контррэвалюцыі, на бок крывавай вайны супроць СССР. Сваю нэйтральнасьць Арнфельд паказаў, калі гомельскія таварышы з аргапэдагагічнага інстытуту запрасілі яго прыняць удзел у мітынгу пратэсту супроць прампартыі і беларускіх нацыянал-дэмакратаў. Прафэсар Арнфельд адмовіўся прыняць удзел у мітынгу, матывуючы гэта адсутнасьцю часу. Гэта ня быў сур'ёзны матыў, гэта быў просты адказ прыняць удзел у пратэсьце супроць шкоднікаў з прампартыі і беларускіх контррэвалюцыйных нацынал-дэмакратаў. Прафэсар Арнфельд такімі адносінамі адкрыта паставіў сябе супроць пралетарыяту і стаў на бок контррэвалюцыі.

Зараз нельга стаяць у баку. У інтэлігенцыі няма трэцяй дарогі. Маюцца толькі дзьве дарогі: адна дарога быць з пралетарыятам, быць у яго радох і пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі будаваць сацыялізм і другая дарога ісьці з контррэвалюцыяй і рыхтаваць вайну пажары, голад і жабрацтва.

Гэты махравы контррэвалюцыянэр Арнфельд выступае і супроць крытыкі і самакрытыкі. Ён кажа што для яго як прафэсара павінны быць асобныя ўмовы працы, як-та «мне патрэбны вежлівыя адносіны бо ва ўмовах крытыкі і самакрытыкі я працаваць не магу. Крытыка і самакрытыка гэта цкаваньне». Прафэсару Арнфельду не падабаецца пралетарская крытыка, якая рашуча ўскрывае ўсе нашы недахопы, садзейнічае разгортваньню сацыялістычнага будаўніцтва, і таксама выкрывае контррэвалюцыянэраў і шкоднікаў, якія хаваюцца пад маскаю «лёяльнасьці».

Прафэсар Арнфельд не прызнае і пралетарскіх прафсаюзаў. Ён сваё нежаданьне аб уступленьні ў прафсаюз тлумачыць так «у прафсаюз не ўступаю таму, што прафсаюз зьяўляецца школай камунізму, а камуністам быць я не хачу». Далей, у Горках на адным са сходаў ён даваў тлумачэньні сваёй фармулёўцы наступнае: «хто-б я ня быў, але дагаварыцца да такога глупства, што прафсаюз ёсьць школа камунізму я не магу, гэта можа сказаць толькі, звар'яцеўшы». Так выправіў сваю памылку Арнфельд у сваіх адносінах да прафсаюзаў. Калі ў зале пачалі сьмяяцца з гэтага, дык ён пачаў у трэці раз даваць тлумачэньне, якое па сутнасьці не адрозьнівалася ад папярэдняга.

Мажліва чытач падумае, што мы сапраўды маем справу з ненармальным чалавекам, але-ж не, прафэсар Арнфельд зьяўляецца фізыкам, матэматыкам і нават займаецца філёзофіяй. Аднак сутнасьць філёзофіі Арнфельда і яго філёзофскага мэтаду зьяўляецца буржуазнай. Гэта ён падкрэсьліў на сходзе навуковых работнікаў Горацкай сэкцыі 9-га лютага г. г. На гэтым сходзе ён выступіў супроць матэр'ялістычнай філёзофіі і марксыцкага мэтаду ў філёзофіі. Ён на гэтым сходзе даводзіў наступнае: «Я зусім не хачу, каб мяне называлі марксыстам». Варожыя адносіны да дыялектычнага матэр'ялізму Арнфельд выявіў на лекцыях. Ён вучыў студэнтаў таму, што электрычнасьць не матэр'яльная, што палітыка і фізыка ня сумяшчальны і даказываў, што ён сам стаіць па за палітыкай.

Такіх ідэалёгічна варожых нам памылак у прафэсара Арнфельда маецца дастатковая колькасьць. Гэты «вялікі філёзоф» нават імкнецца ўносіць папраўкі ў дыялектычны мэтад Карла Маркса. Ён кажа, што «дыялектычны мэтад не чужд памылак, сам Маркс прызнаў-бы тое што «мэтад» не нярухомы а ўсё ўдасканаляецца».

Прафэсар Арнфельд таксама баіцца пралетарскай грамадзкасьці. На сходах я не бываю, выказвацца баюсь, бо мажліва скажу тое, што не патрэбнае, так разважае «паважаны «прафесар».

Прафэсар Арнфельд. З гэтых вашых сказаў досыць ясна відна, што вы прадстаўляеце з сябе. Вы займалі тры катэдры ў Савецкай Беларусі, у яе вышэйшых навучальных ўстановах. Вы атрымалі годнасьць прафэсара ВНУ БССР. Ваша контррэвалюцыйная філёзофія нам не патрэбна. Навуковыя работнікі Горак, Гомлю і Менску дадуць вашай дзейнасьці належную ацэнку і выкінуць вас з сваіх радоў. Вы, прафэсар Арнфельд, такі-ж самы агент прампартыі, агент інтэрвэнцыі. Навуковыя работнікі БССР абыйдуцца без вашай навукі і філёзофіі. Навуковыя работнікі моцнымі радамі сумесна з пралетарыятам і пад кіраўніцтвам яго, камуністычнай партыі будуць змагацца за пралетарскую культуру, будуць будаваць лепшае сацыялістычнае жыцьцё і побач з пралетарскімі масамі пойдуць супроць вайны і голаду, якія рыхтуеце вы, прафэсар, з вашымі гаспадарамі імпэрыялістычнымі драпежнікамі.

А. Пракапчук.

ЗАКОНЫ І ПАСТАНОВЫ ЎРАДУ БССР

Пастанова
Савету Народных Камісараў БССР
ПРА МЕСЯЧНІК ЗЬБІРАНЬНЯ МЭТАЛАЛОМУ.

Савет Народных Камісараў БССР **пастанаўляе:**

1. Абвясьціць з 1 сакавіка да 1 красавіка 1931 г. месячнік зьбіраньня мэталалому на ўсіх прамысловых прадпрыемствах у гарадох і сельскіх мясцовасьцях БССР. Правядзеньне месячніку ўскласьці на Беларускую Кантору Трэсту «Мэталалом».

2. Даручыць ВСНГ не пазьней як праз 5 дзён даць распараджэньне ўсім заводам і прадпрыемствам пад асабістую адказнасьць дырэктароў здаць Беларускай Канторы Трэсту «Мэталалом» усе жалезныя адыходы і паддзелачны лом, якія ня могуць быць скарыстаны заводамі.

3. Прапанаваць Народнаму Камісарыяту Гандлю, Народнаму Камісарыяту Земляробства, Белкалгасцэнтру, Белкаапсаюзу і Белуцілю не пазьней як праз 5 дзён распрацаваць канкрэтныя мерапрыемствы, якія забясьпечылі-б правядзеньне з посьпехам месячніку ў гарадох і сельскіх мясцовасьцях.

4. Абавязаць Беларускую Кантору Трэсту «Мэталалом» на працягу месячніка адабраць 1500 тон паддзелачнага жалезнага і сталёвага лому для забесьпячэньня рамонтных майстэрняў сельскага сэктару.

5. Даручыць Народнаму Камісарыяту Земляробства ўстанавіць парадак разьмеркаваньня і адгрузкі паддзелачнага лому для майстэрняў.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР **К. Бэнэк.**

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **Л. Дубавіцкі.**

23 лютага, 1931 г.
г. Менск.

Пастанова
Эканамічнай Нарады БССР
ПРА КАНТРАКТАЦЫЮ І ЗАГАТОЎКУ МАЛОЧНЫХ ПРАДУКТАЎ.

Эканамічная Нарада БССР адзначае, што па становішчу на 1 лютага 1931 г. плян кантрактацыі і загатовак малочных прадуктаў сарван (па кантрактацыі плян выканан на 15 проц. і па загатоўках на 15,1 проц.). Паказанае становішча зьяўляецца вынікам:

а) поўнай бязьдзейнасьці Белмалжывёлсаюзу, Белкаапсаюзу і раённых інспэктароў гандлю,

б) недавядзеньня пляну да вёскі і яўна апартуністычных адносін да дачы цьвёрдых заданьняў кулацка-заможным гаспадаркам,

в) вялікага асяданьня малака на мясцох,

г) недастатковага рэгуляваньня і пляваньня Народным Камісарыятам Гандлю загатовак і кантрактацыі малочных прадуктаў і

д) недастатковай увагі раённых выканаўчых камітэтаў на гэтае пытаньне.

Для стварэньня рашучага пералому ў кантрактацыі і загатоўках малочных прадуктаў і зьмены свае пастановы за 9 лістапада 1930 г. Эканамічная Нарада БССР **пастанаўляе:**

1. Прапанаваць раённым выканаўчым камітэтам не пазьней як праз дзесяць дзён закончыць давядзеньне пляну кантрактацыі малака і малочных прадуктаў да вёскі і дачу цьвёрдых заданьняў кулацка-заможным гаспадаркам.

Заключэньне дагавораў кантрактацыі малака закончыць не пазьней 15 сакавіка 1931 г.

2. Прапанаваць Белмалжывёлсаюзу і Белкаапсаюзу ўстанавіць сапраўдны кантроль за выкананьнем кантрактацыйных абавязнасьцяй і цьвёрдых заданьняў, прыцягваючы да судовай адказнасьці тых, якія злосна ўхіляюцца ад выкананьня абавязнасьцяй кантрактантаў, а таксама кулацка-заможныя гаспадаркі, якія ня выконваюць цьвёрдых заданьняў.

3. Загатоўку і перапрацоўку малака ў аграмаджаным і ў індывідуальным сэктары праводзіць у жывёлагадоўчых раёнах Белмалжывёлсаюз, а ў іншых раёнах—спажывецкая кааперацыя.

4. Прапанаваць Народнаму Камісарыяту Земляробства, Белкалгасцэнтру і Белкаапсаюзу забясьпечыць павялічэньне таварнасьці малака ў саўгасах, калгасах і ў прыгарадных гаспадарках і ўстанавіць наступныя нормы здачы малака для гаспадарак трэсту «Сьвінавод» — 20 проц. валавой прадукцыі, спэцыялізаваных калгасаў — 70 проц. валавой прадукцыі, гаспадарак Насеннаводнага Аб'яднаньня, Белсельтрэсту і фэрм ЦРК—80 проц., валавой прадукцыі. Для тых спэцыялізаваных калгасаў, якія гадуюць вялікую колькасьць цялят, Народны Камісарыят Гандлю і Белкалгасцэнтр вызначаюць паніжаныя нормы здачы малака.

Абавязаць Народны Камісарыят Гандлю мець сталы нагляд за выкананьнем гэтага і вінаватых у парушэньні прыцягваць да адказнасьці.

5. Улічваючы недастатковасьць спэцыялістаў па малочнай прамысловасьці а таксама агульную слабасьць кадраў загатоўшчыкаў, прапанаваць Народнаму Камісарыяту Працы ўзяць на падлік усіх работнікаў, якія працавалі раней па малочнай прамысловасьці, і забясьпечыць імі загатоўшчыкаў і малочна-перапрацовачныя прадпрыемствы.

6. Абавязаць Народны Камісарыят Гандлю кармы загатоўчым арганізацыям выдаваць у адпаведнасьці з выкананьнем пляну па загатоўцы малака і масла.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **К. Бэнэк.**

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **Л. Дубавіцкі.**

18 лютага 1931 г.
г. Менск.

Пастанова
Савету Народных Камісараў БССР
пра зьмену арт. 1 пастановы пра мясцовыя страхавыя насенныя фонды.

Савет Народных Камісараў **пастанаўляе** запісаць арт. 1 пастановы СНК за 28 студзеня 1931 г. «Пра мясцовыя страхавыя насенныя фонды» (газ. «Савецкая Беларусь» № 23 за 29-I-1931 г.) у наступнай рэдакцыі:

«1. Прызнаць мэтазгодным стварэньне ў кожным калгасе і паселішчы страхавых насенных фондаў».

Старшыня СНК БССР **М. Галадзед.**

Нам. Кіраўніка Спраў СНК і Эканамічнай Нарады БССР **Л. Дубавіцкі.**

20 лютага 1931 г.
г. Менск.

30,8 ПРОЦ. ПЛЯНУ—ГАНЕБНЫ ПАКАЗЬНІК

Мабілізаваць масы на штурм лёназагатовак

Калгасы павінны паказаць прыклады ударнасьці ў загатоўках. Нанесьці самы жорсткі ўдар па кулаку, прымусіць яго неадкладна здаць лён

[illegible]

Выцягнуць з балота апартунізму веткаўскіх працаўнікоў

Пляны павінны быць выкананы

Рабочыя брыгады, якія выехалі ў Гомлю ў дапамогу раённым арганізацыям для правядзеньня двухдэкадніка штурму лёназагатовак паведамляюць, што надзея на самацёк, патураньне кулаку, палітычная сьлепата і блізарукасьць раду раённых арганізацый зрываюць выкананьне лёназагатоўчых плянаў.

У Чачэрскім раёне «запамяталі» распрацаваць канкрэтны плян лёназагатовак, даць адпаведныя заданьні па сельсаветах. Сельсаветы, у сваю чаргу, не вядуць ніякага вучоту паступленьня лёнавалакна. У 6 сельсаветах да гэтае пары кулацкім гаспадаркам не даны цьвёрдыя заданьні.

Такое-ж становішча мы маем і ў Бывалькаўскім сельсавеце, Лоеўскага раёну, дзе кулакі здалі толькі па 15—30 клгр. валакна. Плян па лёназагатоўках па сельсавеце выканан на 32 проц., але сельсавет і нядбае аб тым, каб узмацніць выкананьне пляну. Нават упаўнаважаны Райвыканкому т. Мяркуловіч, які прабыў у сельсавеце два тыдні, нічога не зрабіў у галіне выпраўленьня праваапартуністычнай практыкі Бывалькаўскага сельсавету.

«Рэкорд» бязьдзейнасьці пабіў Веткаўскі раён, які на 10 лютага выканаў толькі 10,46 проц. пляну.

Цьвёрдае заданьне замест 387, дано толькі 270 гаспадаркам, якія выканалі заданьні на 77,5 проц. У 10 сельсаветах заможна-кулацкія гаспадаркі зусім не атрымалі цьвёрдых заданьняў. У цэнтры раёну—Ветцы, дзе маецца 20 кулацкіх гаспадарак, ніводнай гаспадаркі не дана цьвёрдага заданьня. Работнікі Веткаўскага гарсавету заявілі: «Кулакі раскулачаны, а таму немагчыма даваць ім цьвёрдыя заданьні».

Ніводная заможна-кулацкая гаспадарка ў раёне ня прыцягнута да судовай адказнасьці за нявыкананьне цьвёрдых заданьняў. Начальнік Веткаўскай Райміліцыі заяўляе, што ён «не знайшоў ніводнай гаспадаркі, якую можна прыцягнуць да адказнасьці».

Сярод часткі раённых працаўнікоў існуюць настроі аб нерэальнасьці вызначаных плянаў; нават райвыканком цэлы месяц спрачаўся і даводзіў, што ня зможа выканаць дадатковага заданьня.

У Ельскім раёне загатоўкі лёнавалакна выканаваны на 13,5 проц., а пянькі на 16,4 проц. Заданьне да заможна-кулацкіх гаспадарак таксама не даведзена.

Трэба адзначыць, што калгасы амаль усіх паказаных раёнаў ня выконваюць лёназагатоўчых плянаў. У значнай частцы калгасаў лён яшчэ не апрацаваны.

Спажывецкая кааперацыя вельмі дрэнна забясьпечвае здатчыкаў лёну прамтаварамі. Чачэрскае спажывецкае таварыства падабрала зусім дрэнны асартымэнт прамтавараў. У Веткаўскім спажывецкім таварыстве зусім няма тавараў для прэміраваньня.

Бязьлітасная барацьба з апартунізмам на практыцы, моцны націск на кулака безумоўна забясьпечаць сваечасовае выкананьне лёназагатоўчых плянаў.

Міх. Р.

30,8 проц.—нізкі паказьнік. Змагацца за поўнае выкананьне і перавыкананьне пляну

[illegible]

Чаго варта такая работа?

[illegible]

3 ЛІСТОЎ РАБСЕЛЬКОРАЎ

[illegible]

М. Я. М.

[illegible]

Пр. Вя.

[illegible]

Клюк.

[illegible]

Крот.

[illegible]

Адамчук.

[illegible]

Абрамовіч.

[illegible]

А. Ермакоў.

ПАПРАЎКА.

[illegible]

Адказны рэдактар П. ШАСТАКОЎ.

ТЭАТР-КІНО

Беларускі Другі Дзярж. тэатр	27 лютага паказ для саюзу будаўнікоў „РЭЙКІ ГУДУЦЬ“ п'еса ў 5 дзеях, 9 абразох. Пачатак а 8 гадз.

З ПАНЯДЗЕЛКА 23-га ЛЮТАГА

„Чырвоная Зорка“	Новы мастацкі фільм АПОШНІ БЭК. Хроніка Саюзкіно № 3. Звыш праграмы г у к а в ы ф і л ь м. Пачатак а 7, 8 г. 45 хв. і 10 г. 30 хв. Каса а 5 гадзіне.
Кіно „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ“	2-і тыдзень савецкі фільм вытворчасьці „Працкіно“ ЖАНЧЫНА Ў ЛЕСЕ. Пачатак 1-га сэансу а 6 гадз. Каса ад 4 гадз. 30 хв.
Кіно „ПРАЛЕТАРЫ“	Новы мастацкі фільм В А Й Н А—В А Й Н Е. ЗВЫШ ПРОГРАМЫ „Брацішкі спаборнічаюць“. Пачатак 1-га сэансу а 6 з пал. гадз. Каса ад 4 гадз.
Дзіцячы кіно-тэатр „ЮНЫ ПІЯНЭР“	Эпізод барацьбы з басмачас твам ШАКАЛЫ РАВАТА кіно-п'еса ў 9 частках. Пачатак сэансаў з 1 гадз. дню. Каса а 12 гадз. дню.

Талочынскі РК КП(б)Б і райКК РСІ
сумесна з газ. „Рабселькор“
1 сакавіка, у 10 гадз. раніцы, у памяшканьні Талочынскага нардому
склікаюць раённую нараду рабселькораў

ПАРАДАК ДНЯ:
1. Вынікі ўсесаюзнай нарады па пытаньнях рабселькораўскага руху.
2. Удзел рабселькораў у правядзеньні пасеўнай кампаніі.
3. Аб рэагаваньні на рабселькораўскія заметкі.

На нараду запрашаюцца ўсе рабселькоры, юнкоры, члены рэдкалегій насьценгазэт, сакратары партыйных і комсамольскіх ячэек і члены групы „ЛК“.

Камісія ЦКК па праверцы і чыстцы БАН
склікае 27-га лютага ў актавай залі БДУ (галоўны корпус Унівэрсытэцкага гарадку) а 7 гадзіне ўвечары
СХОД СТУДЭНТАК БДУ
супольна з рабочымі, на якім будуць заслуханы справаздачы Інстытуту Літаратуразнаўства і мовы Беларускай Акадэміі Навук і садаклады брыгад.
На сход запрашаюцца рабочыя прадпрыемств працаўнікі БАН, БДУ, выкладчыкі тэхнікумаў і настаўнікі гор. Менску.
КАМІСІЯ.

Усе працоўныя масы—на чыстку савапарату
Цэнтральнай камісіяй ЦКК-РСІ з 1-га сакавіка ў клюбе „Эльвода“ (Савецкая, 110)
ПАЧЫНАЕЦЦА ПЭРСАНАЛЬНАЯ ЧЫСТКА
працаўнікоў апаратаў: Наркампрацы, Галоўсацстраху, Інстытуту Аховы Працы і „Устаноўка“ (б. ЦІП).
Маю-чыя кампрамэнтуючы матар'ял на асобных працаўнікоў просьба накіраваць у камісію па чыстцы ЦКК-РСІ (Савецкая, 55) таксама і на сходзе (пісьмова, вусна альбо ў спрэчках).
Наведвальнікі прымаюцца ад 9 да 14 гадзін і ад 18 да 21 гадз. штодзённа ў памяшканьні Наркампрацы—пакой № 12 (Плац Волі № 23).
Камісія.

Нарсуд Талочынскага раёну, згодна прыгавору ад 24 сьнежня 1930 г. абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне загадчыку Белмяса Талочынскага аддзяленьня Мерцансу Герману Вільманаву за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў.

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску, на падставе прыгавару суду ад 16 лістапада 1930 г. па 196 арт. КК з санкцыяй па 1ч 213 арт. КК, за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў, якія выразіліся ў несваячасовай здачы ў ашчадкасу грошай па пазыцы «Пяцігодка ў чатыры гады», абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Дудо Фядосу Ефімаву.

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску, на падставе прыгавару суду ад 16 лістапада 1930 г. па 196 арт. КК з санкцыяй па 1ч 213 арт. КК, за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў, якія выразіліся ў несваячасовай здачы ў ашчадкасу грошай па пазыцы «Пяцігодка ў чатыры гады», абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Грынману Саламону Шэпшэлеву.

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску, на падставе прыгавару суду ад 16 лістапада 1930 г. па 196 арт. КК з санкцыяй па 1ч 213 арт. КК, за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў, якія выразіліся ў несваячасовай здачы ў ашчадкасу грошай па пазыцы «Пяцігодка ў чатыры гады», абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Скіры Янкелю Моўшаву.

Нарсуд Бялыніцкага раёну паведамляе, што ад гр-на Дзямідава Янкі паступіла заява аб зьмене прозьвішча «Дзямідаў» на прозьвішча «Пырцаў». Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просьба паведаміць аб гэтым Бялыніцкі Нарсуд, паказаўшы сваё імя, імя па бацьку, прозьвішча і месца жыхарства.

Нарсуд Капаткевіцкага раёну ад 5 лістапада 1930 году па арт. 237 за абразу на словах, абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр-нцы Івашкевіч Хрысьціне Савелевай.

Нарсуд Капаткевіцкага раёну ад 5 лістапада 1930 г. па арт. № 237 за абразу на словах абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр-цы Івашкевіч, Маланьні Яфімавай.

ЗГУБЛЕНЫ

Лічная картка 1890 г. нарадж., выд. Капаткевіцкім Ваенкаматам, на імя Садоўскі М. Т.

Паявая кніжка № 867, выд. Калінкавіцк. спажыв. т-вам, на імя Каробка Ш. Х.

Хлебная кніжка № 2867, выд. Калінкавіцк. спажыв. т-вам, на імя Халец-кая С. Г.

Паявая кніжка № 542, выд. Калінкавіцк. спажыв. т-вам, на імя Куліба А. В.

Паявая кніжка № 1529, выд. Калінкавіцк. спажыв. т-вам, на імя Гамерына М.

Галоўлітбел № 598.

ЗАКЛЮЧНЫ БАЛЯНС
Беларускага Дзяржаўнага Аб'яднаньня „БЕЛПУШЧАЦІНА“ на 1 кастрычніка 1930 г.

АКТЫЎ

АРТЫКУЛЫ БАЛЯНСУ	Па грунт. эксплёат.	Па будаўніцтву	УСЯГО Прыватная	УСЯГО Агульная
I. Маёмасьць:				
1. Будынкі і пабудовы	276628—61		276628—61	
2. Абсталяв. і машыны	285819—42		285819—42	
3. Гаспадар. інвэнтар:				
а) жывы	1467—75		1467—75	
б) няжывы	60431—74		60431—74	
4. Інструманты	15743—78		15743—78	640091—30
II. Запаснае абсталяваньне				15368—74
III. Нескончаныя пабудовы		15058—69		15058—69
IV. Матар'ялы:				
1. Сыравіна і грунт. матар'ялы	526000—82		526000—82	
2. Дапаможныя матар'ялы	58148—79		58148—79	
3. Рамонт. буд. матар'ялы	—	4320—24	4320—24	
4. Тара	4172—56		4172—56	
5. Паліва	8517—20		8517—20	
6. Астатнія матар'ялы	18447—53		18447—53	
7. Адкіды ад вытворчасьці	111649—87		111649—87	
8. Лесаматар'ялы	8836—14		8836—14	
9. Матар'ялы ў карыстаньні	27746—25		27746—25	767839—4[illegible]
V. Нескончаная вытворчасьць:				
1. Грунтоўныя	167696—59		167696—59	
2. Дапаможныя	18177—53		18177—53	
3. Лесанарыхт.	14399—10		14399—10	200273—22
VI. Паўфабрыкаты н-скл.	47956—75			47956—75
VII. Тавары і гат. вырабы:				
1. На складах	332508—11		332508—11	
2. „ камісіі за мяжой	468361—25		468361—25	
3. Ў дарозе	281828—75		281828—75	1082698—11
VIII. Розныя матар'ялы ў дарозе	2680—07			2680—07
IX. Грашовыя сродкі:				
1. Каса	6347—15		6347—15	
2. Дзяржбанк	668728—18		668728—18	675075—33
X. Каштоўныя паперы	5459—93			5459—93
XI. Паі і акцыі	5000—00			5000—00
XII. Удзел у электрабудаўніцтве	—	42400—00		42400—00
XIII. Гадоп. авоздач. сумы	6658—37			6658—37
XIV. Дэбітоi:				
1. Рабочыя і служачыя			25530—68	
2. Розн. дэбіт. і крэд.	138748—31	19713—71	158462—02	
3. Пастаўч. і нарыхт.	82398—83	362965—78	445364—61	
4. Пакупнікі і заказ.	3713—40		3713—40	
5. Н. К. Ф.	57999—03		57999—03	
6. Каміс. па продажы тавараў за мяжой	1981—19		1981—19	693050—93
XV. Няпэўныя дэбітоны	7387—42			7387—42
XVI. Сумы у шляху	187797—17			187797—1[illegible]
XVII. Выдаткі будуч. гадоў	14368—06			14368—06
XVIII. Капіт. затраты па арандаван. маёмасьці		16521—82		16521—82
БАЛЯНС	3964705—07	460980—24		4425685—31
Узаемн. разр. (па кап. буд.)	222746—13			
	4187451—20	460980—24		4425685—31

ПАСЫЎ

АРТЫКУЛЫ БАЛЯНСУ	Па грунт. эксплёат.	Па будаўніцтву	УСЯГО Прыватная	УСЯГО Агульная
I. Капіталы:				
1. Уступны	802000—00		802000—00	
2. Амартызацыйны	93272—18		93272—18	
3. Капітал пашырэньня	—	10622—13	10622—13	905894—31
II. Павялічэньне капіт.	604369—56			604369—56
III. Фонды:				
1. Соцспаборніцтва	6220—28		6220—28	
2. Рабочае вынаходзтва	3112—06		3112—06	
3. Фабзавуча	25692—45		25692—45	
4. ФУБР'а	8204—15		8204—15	
5. Фонд заахвочваньня	212—44		212—44	
6. Фонд няпэўн. дэбітор	7387—42		7387—42	50828—80
IV. Банкі доўгатэр. крэд.		227226—84		227226—84
V. Дзяржбанк	388582—99			388582—99
VI. Доўгатэрм. пазыкі ННПр цы БССР	270499—17			270499—17
VII. Падсправазд. асобы	1138—92			1138—92
VIII. Крэдыторы:				
Рабочыя і служачыя	63811—14		63811—14	
Розныя дэбіт. і крэд.	178875—60	385—14	178875—60	
Пастаўшчыкі і падрых.	99608—03		99993—17	
Пакупнікі і заказчыкі	480548—7[illegible]		480548—77	
Камісыян. па прад. тавар. за мяжой	11937—69		11937—69	835166—37
IX. Сумы ў шляху				128106—33
X. Вынікі:				
Чысты прыбытак за справаздачны год	1013872—02			1013872—02
БАЛЯНС	4187451—20	238234—11		4425685—31
Узаем. разр. (па кап. буд.)		222746—13		
	4187451—20	460980—24		4425685—31

ЗА БАЛАНСАМ

Маёмасьць узятая ў арэнду				165568—08	Арэндадацелі				165568—08

Дырэктар Дзярж. Аб'яднаньня „Белпушчаціна“ М. Л. БЛЮМКІН.

Галоўны Бухгальтар М. К. ГУЛІС.

РАХУНАК
прыбыткаў і страт па дзяржаўнаму аб'яднаньню „БЕЛПУШЧАЦІНА“ на 1 кастрычніка 1930 году

ДЭБЭТ

1. Гандлёвыя выдаткі	33183—49	
2. Агульна-адміністрацыйныя выдаткі	37684—88	
3. Проценты аплачаныя	48324—10	
4. Страты ад безнадз. і няпэўн. даўгоў	10192—15	
5. Страты ад выбыўш. маёмасьці	3773—11	
6. Выдаткі розныя (выпраўл. балян. мінулага году, калгасная праца і інш.)	52730—60	
7. Страты ад недахопу матар'яльн. паўф. і інш.	5404—11	
8. Падаткі і зборы	54428—11	
9. Адлічэньні ў фонд сацспаборніцтва	5464—08	
10. „ „ „ рабоч. вынаходзт.	2441—04	
11. „ „ „ фабзавуча	25692—45	279318—12
Чысты прыбытак за справазд. год	—	1013812—02
	—	1293130—14

КРЭДЫТ

1. Прыбытак ад рэалізацыі тавар. і гат. выраб.	853153 —	
2. „ „ матар'ялаў	5260—36	
3. „ „ выканан. работ на старану	5556—95	
4. Проценты атрыманыя	20148—54	
5. Прыбыткі розныя	26591—80	
Прыбытак ад Менск. Шчот. Пэндз. ф-кі на 1-VII-30 г.	382419—49	1293130—14
	—	1293130—14

Дырэктар Дз. Аб'ядн. „Белпушчаціна“ М. Л. БЛЮМКІН.

Галоўны бухгальтар М. К. ГУЛІС.

Друкарня імя тав. СТАЛІНА.